

РЕВИДИРАН ГОДИШЕН
ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО ЗА
2018 ГОДИНА НА САВА
ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ

Содржина:

ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА.....	4
I. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО.....	6
1 ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ	7
2 РАКОВОДНИ ЛИЦА	10
II. ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО.....	11
1 ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО	12
1.1 Најважни настани на Друштвото.....	12
1.2 Најважни настани во 2018 година	13
2 РАЗВОЈ ВО 2018 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2019	14
2.1 Визија, мисија и вредности	14
2.2 Профил на Друштвото.....	14
2.3 Дејност на Друштвото	15
2.4 Позначајни случувања за 2018 година	17
2.5 Развој во 2018	17
2.6 Очекуван иден развој во 2019.....	18
2.7 Опис на главните опасности и несигурности со кои се соочуваше Друштвото	19
3 КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	20
3.1 Стретешки насоки на Друштвото	20
3.2 Исполнување на деловните цели	21
3.3 Овластени ревизори	22
3.4 Материјални фактори на ризик	22
3.5 Зделки со заинтересирана страна	24
3.6 Големи зделки	25
3.7 Измени во основната главнина и во резултатите за извештајниот период.....	25
3.8 Промена во сопственичката структура.....	25
3.9 Акционерски капитал и сопственичка структура.....	25
3.10 Организациона шема	27
3.11 Подружници на Друштвото	28
3.12 Податоци за продажната мрежа.....	30

4	ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО	31
4.1	Макроекономски движења во 2017 и очекувања во 2018.....	31
4.2	Осигурителен пазар	36
III.	АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	39
1	КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	40
1.1	Најважни финансиски показатели за 2018 година.....	40
2	ПРЕМИЈА.....	41
2.1	Број на склучени договори за осигурување.....	41
2.2	Полисирана премија	42
2.2.1	Структура на полисирана премија.....	43
2.2.2	Полисирана премија по дистрибуциски канали	44
3	ШТЕТИ.....	45
3.1	Број на ликвидирани штети.....	45
3.2	Износ на ликвидирани штети.....	46
3.2.1	Структура на штети.....	47
3.2.2	Ликвидирани штети по дистрибуциски канали	47
3.2.3	Штети / премија (loss ratio)	48
4	РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	50
4.1	Број на резервирани штети	50
4.2	Износ на резервирани штети	51
4.2.1	Структура на бруто резервирани штети.....	52
5	РЕОСИГУРУВАЊЕ.....	53
6	ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	55
6.1	Бруто технички резерви.....	55
6.2	Нето технички резерви	56
6.2.1	Структура на нето технички резервации.....	57
7	ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ	58
7.1	Резултат од работењето	58
8	ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА	59
8.1	Актива и пасива	59

8.2	Капитал и резерви	60
IV.	ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО.....	62
1	УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	63
1.1	Стратешки насоки од областа на управување со човечки ресурси	63
1.2	Клучни активности од областа на управување со кадри во 2018 година	63
1.3	Вработување и структура на вработени	63
1.3.1	Вкупен број на вработени во Друштвото	64
1.3.2	Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)	66
1.3.3	Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование.....	66
1.3.4	Вработени во Друштвото врз основа на возраст.....	66
1.3.5	Вработени во Друштвото врз основа на пол	66
2	ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА	67

ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА

Почитувани акционери, деловни партнери, соработници и пријатели,

Овогодинаешново обраќање до сите вас е, по многу нешта, различно од досегашните. Годишната ја започнуваме со промена во раководството, горди на досегашните успеси и достигнувања, и со надеж за остварување на уште повисоки цели во иднина.

Во годината кога заокруживме 25 години постоење на Сава осигурување, работевме како секогаш - со многу посветеност, стручност и слух за потребите на нашите клиенти. Тоа се гледа и во финансиските резултати кои, прикажани низ бројки, изгледаат вака:

Сава осигурување а.д. Скопје ја заврши 2018 година со позитивен финансиски резултат во износ од 27.322.529 денари пред одданочување, со што реализираше пораст од 10,9 на добивката во однос на претходната 2017 година. Уште еднаш ја утврдивме стабилната позиција и оценката за добар рејтинг на македонскиот осигурителен пазар.

Покрај бројките, би сакал да се осврнам на неколку значајни карактеристики на Сава осигурување кои што со задоволство и гордост ги нагласувам во секоја можна ситуација:

Пред сè, тоа дека нашите осигуреници и деловни соработници во нас препознаваат сериозен и стабилен партнер, со висока корпоративна култура заснована на транспарентно и тимско работење. Ние тоа го докажуваме во секојдневната работа и комуникација, преку иновативните решенија со кои им го олеснуваме процесот на соработка во секој сегмент од нашата дејност, со креирање на осигурувања по мерка, со брзата и коректна исплата на штети. Зад сите овие процеси стои професионален, одлично организиран и посветен тим од повеќе од 200 вработени; моќна мрежа од продажни канали, подружници и агенти, онлајн продажба, банкоосигурување; сопствена станица за технички преглед, сопствен 24/7 контакт-центар и сопствен асистентски центар за организација и координација на помош.

Во последниве години, нашата веб-продавница битно влијаеше на создавањето култура на онлајн пазарење во Македонија. Минатава година таму додадовме уште еден продукт, а тоа е законски задолжителната полиса за осигурување од автомобилска одговорност или популарно наречена АО. Со тоа, на македонскиот осигурителен пазар, станавме компанија со најголем број полиси што може да се купат онлајн.

Годишната помина во знакот на исклучително важниот проект за доброволно приватно здравствено осигурување. Долго и внимателно го следевме нашиот и регионалниот пазар за да оформиме и обезбедиме најквалитетно можно покритие. Со нашите продукти од ДПЗО, осигурениците се одлично згрижени во развиена партнерска мрежа од болници и дијагностички центри низ Република Македонија. Особено важен момент во приказната е што имаме сопствен асистентски центар кој што врши координација на сите процеси, одејќи го целиот пат заедно со осигуреникот. При тоа, трошоците се грижа на Сава осигурување уште од моментот на најава во асистентскиот центар, па осигуреникот добива истовремено логистичка и финансиска поддршка.

Остануваме лидери на пазарот со проектот за банкоосигурување, кој продолжува успешно да функционира и расте.

Во меѓувреме, семејството на нашата групација Сава Ре се зголеми за уште еден член од Република Македонија - Сава пензиски фонд. Ова беше одлична можност за нови развојни перспективи, па така нашите две куќи склучија стратешки договор за соработка со кој членовите на фондот, како и сите заинтересирани, можат да побараат овластен агент за пензиско осигурување и во подружниците на Сава осигурување а.д. Скопје.

Постигнавме општествено одговорното однесување да биде вкоренето во работната етика на нашиот колектив. Продолжија редовните активности и проекти поврзани со грижа за околината во која живееме и работиме: преку поддршка на маргинализирани групи, еднородителски семејства, крводарителски акции, спонзорирања во спортот, со вклучувања во

активности за заштита и разубавување на природата... Го надолнивме долгогодишното партнерство со Црвениот крст на град Скопје со учество во новиот проект за социјално претприемништво „Копче“. Како прва компанија што се вклучи во проектот, континуирано ја даваме својата поддршка на создавањето добри општествени навики, во обучување и вработување на лица од ранливите категории во општеството, а во исто време ја потврдуваме својата улога на позитивен пример во бизнис заедницата.

Како дел од активностите со кои треба да се подигнува свеста за безбедно однесување во сообраќајот, на Град Скопје му предадовме донација од пет дигитални мерачи на брзина.

Сава осигурување продолжува по својот пат, со истата квалитетна екипа која што неуморно и несебично се вложува сите овие години. Ја освежуваме и засилуваме со визији што во наредниот период ќе ги остварува новиот Генерален директор Сашо Дракуловски. Му посакувам успешна и плодна работа, со несмалена поддршка и соработка од сите вас, почитувани акционери, партнери, соработници, клиенти и пријатели на Сава осигурување.

Искрено,

Сашо Дракуловски,
Генерален директор

Петер Скварча,

● ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО

1 ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на Директори го сочинуваат седум членови во следниот состав:

ПЕТЕР СКВАРЧА, М-р за европски интеграции (дипломиран политиколог), извршен член на Одборот на директори, роден на 01.02.1975 година во Крањ, Република Словенија, машки пол, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 22.11.2011 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеен мандат до 05.09.2020 година, кој беше вработен во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Генерален директор и кој функцијата ја обавуваше заклучно со 28.12.2018 година, дејност: неживотно осигурување. Тој не членуваше во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

САШО ДРАКУЛОВСКИ, М-р на економски науки од областа на МБА менаџмент (дипломиран економист), извршен член на Одборот на директори, роден на 17.04.1980 година во Скопје, Република Македонија, машки пол, Државјанство: македонско, датум на првично именување: 15.10.2018 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеен мандат до 05.09.2020 година, со дадена согласност за негово именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 24.12.2018 година за период од 1 година заклучно со 23.12.2019 година, вработен во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Генерален директор кој функцијата започна да ја обавува од 29.12.2018 година, дејност: неживотно осигурување. Тој не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

ИЛО РИСТОВСКИ, дипломиран електротехнички инженер, извршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 26.04.1969 година во Велес, Р.Македонија, пол машки, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година од страна на Одборот на директори на Друштвото со дадена согласност за негово именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година и продолжена на ден 31.10.2018 година, вработен во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Извршен директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

МЕЛИТА ГУГУЛОВСКА, дипломиран градежен инженер, извршен член на Одборот на директори на Друштвото, родена на 20.11.1966 година во Скопје, Р.Македонија, пол женски, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година од страна на Одборот на директори на Друштвото, со дадена согласност за негово именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година и продолжена на ден 31.10.2018 година, вработена во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Извршен директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

Бруто годишниот надоместок на извршните членови на Одборот на директори на Друштвото за 2017 година по основ на плата и други права кои им следуваат според Менаџерските договори изнесува вкупно 15.130.184,00 денари.

РОК МОЉК, дипломиран економист, претседател и неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 20.04.1968 година во Постојна, Република Словенија, машки пол, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 08.02.2012 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоен мандат до 05.09.2020 година, член на Управата на Заваровалница САВА д.д., Република Словенија и член на надзорните органи на Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a. и Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. – Косово. Вработен во Заваровалница САВА, д.д. од Марибор, Р.Словенија, дејност: осигурување, на работно место Член на Управа.

ПОЛОНА ПИРШ ЗУПАНЧИЧ, М-р по економски науки, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, родена на 14.06.1975 година во Љубљана, Република Словенија, пол женски, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 31.07.2012 година со

Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоен мандат до 05.09.2020 година, член во надзорните органи на, Zavarovalnica SAVA, d.d., Sava životno osiguranje, a.d.o. Beograd. Вработена во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место Член на Управа.

ЈАНЕЗ ЈЕЛНИКАР, М-р по фармација, неизвршен-независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 15.05.1957 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 500 ЕУР во денарска противвредност, Државјанство: словенечко и македонско, датум на првично именување: 30.09.2013 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоен мандат до 05.09.2020 година, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица. Вработен во Јанифарм ДООЕЛ Куманово, дејност консултантски: услуги и трговија, на работно место Управител.

МИЛАН ВИРШЕК, дипломиран правник, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 05.11.1968 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 25.03.2010 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоен мандат до 05.09.2020 година, член во надзорните органи на Заваровалница САВА д.д., Република Словенија, САВА Монтенегро а.д. Подгорица - Црна Гора и Illyria Kotranja e Sigurimeve sh.a., Приштина - Косово. Вработен во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место Директор на областа за надзор во Секторот за поддршка на Групацијата – надзор на неживотно осигурување.

2 РАКОВОДНИ ЛИЦА

- Сектор за продажба, Стојан Манушев, директор;
- Сектор за развој и преземање на ризици, Елена Петровска, директор;
- Сектор за штети (проценка и ликвидација);
- Сектор за финансии и сметководство, Јордан Ралуповски, директор;
- Сектор за општи и правни работи, Искра Костова, директор;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија, Наташа Џидрова, раководител;
- Самостојна служба за контролинг, Билјана Аргир, раководител;
- Самостојна служба за наплата на побарувања, Јасмина Џартова, раководител;
- Самостојна служба за актуарски работи, Владимир Стојаноски, раководител;
- Самостојна служба за ИТ, Александар Михајлоски, раководител;
- Самостојна служба за управување со ризици, Билјана Аргир, раководител.

• ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО

1 ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО

1.1 НАЈВАЖНИ НАСТАНИ НА ДРУШТВОТО

Година	Најважни настани
1993	САВА осигурување, а.д. Скопје е основано како а.д. за осигурување ТАБАК – Скопје, на основачкото собрание одржано на 24.12.1993 година, со почетен капитал од 1 милион германски марки или 1000 обични акции со вредност од 1.000 ДЕМ по акција. После успешно спроведената втора емисија на акции, во текот на 1994 и 1995 година обезбеден е дополнителен капитал, со што вкупната главнина изнесувала 2.530.000 ДЕМ или 1.265.000 ЕУР. Со резервирање на 66,9% од остварената добивка во 2001 година и преку издавање на трета емисија на акции во 2002 година, акционерскиот капитал е зголемен за 3.010 акции, или за дополнителни 1.505.000 ЕУР.
2006	Во 2006 година сопственичката структура била распределена на 21 акционер, а 10 од нив контролирале 81% од вкупниот број на акции.
2007	Во почетокот на 2007 година SAVA RE Љубљана го откупила мнозинскиот пакет на акции, а во Ноември 2007 година Друштвото го промени името во Акционерско Друштво за осигурување САВА ТАБАК.
2008	Во Јануари 2008 година извршена е четвртата емисија на акции во износ од 230.000 ЕУР, со која се емитирани 460 обични акции, со цел усогласување со новите измени и дополнувања на Законот за супервизија на осигурувањето. Со овие измени основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР.
2011	На 10–ти Ноември 2011 година Друштвото се ребрендираше и го промени своето име во САВА осигурување а.д. Скопје. Со тоа Друштвото се унифицираше во својот корпоративен идентитет и лого со останатите придружни друштва на групацијата Сава Ре.
2013	Во август 2013 година Групацијата САВА РЕ стана сопственик на 100% од осигурителната компанија Заваровалница Марибор (Zavarovalnica Maribor) од Словенија, со што доживеа значајна трансформација и стана втората по големина осигурителна групација во регионот. Ова претставува остварување на важна стратешка цел – да се зацврсти позицијата на развиениот осигурителен пазар и да се воспостави бизнис модел кој е добро избалансиран во однос на локалните и светските трендови на осигурителниот пазар. Тоа се двата сегменти по кои групацијата ќе го очекува и најголемиот прилив, главно поради растот на премиите на осигурителниот пазар на Западен Балкан – чиј потенцијал е токму во неговата недоволна развиеност, а кој треба да обезбеди зајакнување на групацијата и поддршка на нејзината политика за дивиденда.
2014	На 22.12.2014 како целосна инвестиција на Друштвото беше основана станицата за технички преглед Сава Стејшн, која е уште една успешна приказна за словенечко-македонското партнерство и економска соработка. Сава Стејшн е нова членка на групацијата Сава Ре и проект на Сава осигурување а.д. Скопје. Станицата отпочна со работа во 2015 година со првичните резултати веќе ја зацврсти одличната позиционираност на Сава осигурување на македонскиот осигурителен пазар, но дава свој придонес во економскиот развој на општина Илинден, каде е лоцирана.
2015	Со вклучувањето на новата членка Заваровалница Марибор, групацијата од 2015 година планира значителен пораст на премијата и тоа, главно, на осигурителните пазари надвор од Словенија. Впрочем, главните цели на групацијата во наредните три години ќе бидат интеграцијата на осигурителниот пазар во Словенија и растот надвор од нејзините граници, поради што Сава Ре ќе биде во потрага по нови развојни можности во регионот.
2016	Во процесот на спојување на четири друштва за осигурување (Заваровалница Марибор, Заваровалница Тилија, Велебит осигурување и Велебит Животно осигурување), сите членови на групата Сава Ре се здружија и се формира нова осигурителна компанија под името Заваровалница Сава, д.д.
2017	На 24.07.2017 година, Собранието на акционери на Друштвото изгласа измени на Статутот на Друштвото, со кои бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото се зголеми од постоечките 5 на 7 члена, од кои 3 извршни членови, 3 неизвршни и 1 неизвршен и независен член. На ден 12.12.2017 година Сава Ре д.д. Љубљана потпиша договор за купување на 100% од акциите на НЛБ

2018

Нов пензиски фонд АД Скопје. Матичната куќа на САВА осигурување а.д. Скопје инвестира во развој на пензиското осигурување како дел од групациската стратегија.

Во март 2018 година, матичната куќа на Групација - Сава Ре д.д. ја доби согласноста од Македонската агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), како и сите останати одобренија од надлежните институции за аквизиција на компанијата НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со тоа се исполнети сите потребни услови за остварување на купопродажниот договор од 12 декември 2017 година.

На 13 март 2018 година со купување на Македонска берза, Сава Ре д.д. Љубљана се стекна со 21200 акции, односно 100% од акционерскиот капитал во НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со влегувањето на пазарот за пензиско осигурување во Република Македонија Сава Ре д.д. ја оствари својата стратегија за проширување на дејноста и зацврстување на својата позиција во Западен Балкан.

Македонските членки на групацијата Сава Ре - Сава осигурување а.д. Скопје и Сава пензиско друштво а.д. Скопје склучија важен стратешки договор за соработка во делот на вршењето на работи на маркетинг на пензиски фондови во продажната мрежа на Сава осигурување а.д. Скопје.

1.2 НАЈВАЖНИ НАСТАНИ ВО 2018 ГОДИНА

ЈАНУАРИ	ФЕВРУАРИ	ЈУНИ	ОКТОМВРИ	ДЕКЕМВРИ
<ul style="list-style-type: none"> •Апликација My SAVA •online полиса за Автоодговорност 	<ul style="list-style-type: none"> •Измена на тарифи и услови САЛ и операции 	<ul style="list-style-type: none"> •Доброволно приватно здравствено осигурување •Измена на тарифи и услови патничко осигурување, САЛ, операции, нови посебни услови ДЗО и нови услови и тарифи за осигурување на кредити 	<ul style="list-style-type: none"> •Нови тарифи и услови правни лица и прекин на работа •Се одржа вонредно Собрание на акционери на Друштвото на кое се донесоа одлуки за отповикување на членот на Одборот на директори г-дин Петер Сиварча и избор на нов член на Одборот на директорот г-дин Сашо Дракуловски, со примена на истите по добивање на согласност за вршење на функцијата член на орган на управување •Договор за деловно партнерство помеѓу Сава осигурување и Сава пензиско друштво, овластени агенти за пензиско осигурување отсега и во подружниците на Сава осигурување 	<ul style="list-style-type: none"> •Измена на услови за менаџери, домаќинство, ЦМР, патничко осигурување и тарифи за патничко осигурување и каско осигурување

2 РАЗВОЈ ВО 2018 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2019

2.1 ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

 <p>МИСИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Обезбедуваме континуитет во сигурноста, ги следиме во чекор сите новитети и потреби на осигурителниот пазар, се со цел поуспешно и поефикасно работење на Друштвото. 	 <p>ВИЗИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да бидеме осигурително друштво кое на домашниот пазар ќе го препознаваат како сериозен партнер кој нуди услуги со највисок квалитет и сигурност. 	 <p>ВРЕДНОСТИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ние сме посветени кон клиентите, иновативни, професионални и етични, ние сме успешни во работењето, одговорни кон околината, ние имаме приврзани и задоволни вработени и заедно го градиме угледот на Друштвото.
--	--	--	--	---	--

2.2 ПРОФИЛ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. со седиште во Скопје е подредено друштво на Позаваровалница САВА д.д. Љубљана, која има доминантно учество од 92,57% во неговиот акционерски капитал.

Име:	САВА осигурување, а.д. Скопје
Седиште:	Ул. Загребска бр.28 А, 1000 Скопје
Телефон:	+389 (2) 5101 500
Телефакс:	+389 (2) 5101 502
Web страна:	www.sava.mk
Матичен број:	4778529
Основна дејност:	Неживотно осигурување
Година на основање:	1993
Основен капитал:	234.072.672 МКД (3.805.905 ЕУР)
Број на обични акции	18.326
Удел во капиталот:	Позаваровалница Сава, д. д. Љубљана: 92,57%
Органи на управување:	

Генерален директор:	<i>Сашо Дракуловски</i>
Извршни директори:	<i>Ило Ристовски</i> <i>Мелита Гугуловска</i>
Одбор на директори:	
Претседател:	<i>Рок Мољк</i>
Членови:	<i>Сашо Дракуловски</i> <i>Милан Виршек</i> <i>Јанез Јелникар</i> <i>Полона Пирш Зупанчич</i> <i>Ило Ристовски</i> <i>Мелита Гугуловска</i>
Управувачка поврзаност:	<i>Подредено друштво</i>

2.3 ДЕЈНОСТ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување, а.д. Скопје обавува работи од дејноста на неживотно осигурување, со која обезбедува сигурност за клиентите, економска заштита на имотот, возилата и лицата од ризици и гарантира добро работење со капиталот.

Врз основа на Решение бр.18-23977/8-02 од 28.03.2003 година, Друштвото има дозвола за вршење на работи за осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Осигурување од последици на несреќен случај-незгода;
- Здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување;
- Осигурување на моторни возила (каска);
- Осигурување на шински возила (каска);
- Осигурување на воздухоплови (каска);
- Осигурување на пловни објекти (каска);
- Осигурување на стоки во превоз (карго);
- Осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
- Други осигурувања на имот;
- Осигурувања од одговорност од употреба на моторни возила;
- Осигурувања од одговорност од употреба на воздухоплови;
- Осигурувања од одговорност од употреба на пловни објекти;

- Општото осигурување од одговорност;
- Осигурување на гаранции;
- Осигурување од финансиски загуби;
- Осигурување на правна заштита;
- Осигурување на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување.

Во Декември 2018 година Друштвото до Агенцијата за супервизија на осигурување поднесе барање за проширување својата дејност во нова класа на осигурување – осигурување на кредити.

Основната дејност на Друштвото е поврзана со:

- склучување и исполнување на договори за неживотно осигурување;
- склучување и исполнување на договори за соосигурување.

Работењето се одвива преку:

- Сектор за развој и преземање на ризици;
- Сектор за продажба;
- Сектор за штети;
- Сектор за финансии и сметководство;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија;
- Самостојна служба за наплата на побарувања;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за актуарски работи,
- Самостојна служба за управување со ризици и
- Самостојна служба за ИТ.

Според обемот и видот на работата Секторите имаат оптимален капацитет за квалитетно извршување на работењето и располагаат со кадар кој има повеќегодишно искуство и знаење, потврдена стручност и компетентност за обавување на работите од областа на осигурувањето.

Стратешка определба на Друштвото е подобрување на квалитетот и перформансите во осигурувањето, и зголемување на учеството на осигурителниот пазар.

Делувањето на Друштвото е во согласност со принципите на корпоративното управување преку кое се изразува сигурност, доверба, транспарентност и рејтинг. Потврда за успешното работење се досегашните достигнувања на домашниот пазар и високата позиција во осигурителната дејност во државата.

2.4 ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ЗА 2018 ГОДИНА

- Во текот на целата 2018 година редовно беа разгледувани од страна на Одборот на директори извештаи за измени во правната регулатива во Република Македонија, како и Извештаи за ревизија на усогласеноста на Друштвото со прописите и се следеше остварувањето на препораките дадени од Секторот за општи и правни работи (compliance);
- Беа усвојувани нови акти на деловна политика или се вршеше измена и дополнување на постоечките;
- Беа усвојувани нови интерни акти на Друштвото или се усогласуваа постоечките со измените во законската регулатива и со изменетите оперативни процедури,
- На 15.10.2018 година од страна на Собранието на акционери на Друштвото беа донесени одлуки за отповикување на еден извршен член на Одборот на директори и Генерален директор на Друштвото и за избор на нов извршен член на Одборот на директори и нов Генерален директор на Друштвото кои ќе влезат во сила по добивање на согласност од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување за вршење на функцијата член на орган на управување на новиот Генерален директор.

2.5 РАЗВОЈ ВО 2018

Со цел да ја задржиме стекнатата позиција, поставуваме стабилни односи во Друштвото и се прилагодуваме на се поголемите барања на модерниот пазар. Во своето работење перманентно ги следиме современите европски и светски трендови и воведуваме иновации во согласност со светските стандарди. Во фокусот на нашето работење и понатаму остануваат осигурениците, како и придонесот за развојот на економијата во земјата. Вложувањето во квалитетот, знаењето и вештините се компаративна предност и придобивка за клиентите/осигурениците, акционерите и вработените.

Друштвото во работењето се базира на следните вредности:

- Доверба и интегритет;
- Задоволство на клиентите;
- Продукти кои се формираат според потребите на клиентите;
- Грижа за угледот и напредокот на Друштвото;
- Користење на вкупните способности и капацитет, за развој и остварување на добри резултати во работењето;
- Задоволство и лојалност на вработените;
- Компетентност и одговорност во работењето;

- Транспарентност во работењето;
- Тимско и успешно работење.

2.6 ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ ВО 2019

Како и во изминатите години така и во 2019 година се планира развој на постоечките, како и воведување на нови продукти кои ќе ја зајакнат конкурентската предност на компанијата, при што квалитетот на понуденото покритие останува носечки елемент на развојот. Во технологијата на работењето ќе се имплементираат современи деловни методи и ќе се вложува во знаење и вештини на нашите вработени. Така ќе обезбедиме сигурна иднина за своите клиенти, акционери и вработени.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, а на нашите клиенти (осигуреници) ќе им се обезбедат најдобри услуги, целокупен сервис во поглед на водење на осигурувањето и ризикот. Тоа е стратегија на нашето Друштво и гаранција за идниот развој.

Во 2019 година се планира развој на продажните канали и тоа:

1. Сопствена продажна мрежа - Во 2019 година ќе продолжиме со нашата клучна цел – подобрување на квалитетот на сопствената продажна мрежа и на Друштвото, развивање на Центарот за поддршка на продажната мрежа (Контакт Центарот) и креирање поефикасен директен маркетинг, со цел да се зголеми бројот на нови осигуреници и да се зајакне осигурителниот портфолио.

2. Банкоосигурување - Очекуваме зголемување на осигурителниот портфолио со нови продукти во Банкоосигурувањето, со цел привлекување нови клиенти, задоволување на потребите на населението кои досега не биле опфатени со досегашната понуда на продукти, понуда на нови производи и сеопфатен пакет на осигурувања за граѓанството и за малото стопанство. Идејата е да се постигне што поголема сегментација на пазарот и понуда на осигурувања, кои се блиски на потребите на крајните корисници.

3. Интернет продажба - во смисла на проширување на продуктите кои се нудат за продажба преку интернет при што на клиентите ќе им се овозможи поедноставен и побрз начин да дојдат до саканата полиса.

4. Продажба преку тендери - во 2019 година се очекува да се задржи трендот на опаѓање заради воведување на задолжително завршување на тендерската постапка со електронска аукција (негативно наддавање). Електронската негативна аукција значи дополнително еродирање на и онака екстремно ниската просечна премија потребна за склучување на осигурување преку тендери.

Во 2019 ќе се продолжи со веќе отпочнатите активности со одредени големи правни субјекти за склучување на договори за осигурување.

Во однос на наплатата на премијата се очекува поголема ефикасност во наплатата, што произлегува и од целисходната примена на промените во подзаконската регулатива и извршувањето, како и посланата софтверска поддршка.

Во смерниците за инвестициона политика на Друштвото за 2019 година планира инвестиции во делот на отварање на други сопствени станици за технички преглед “Sava Station”. Ангажманот на Друштвото во овој сегмент е пред се во насока на подобрување на услугата и зајакнување на сопствената продажна мрежа. Во рамките на овие технички станици Друштвото ќе формира сопствени продажни единици и сопствени штетни центри.

Организациската структура на Друштвото ќе се обликува динамично, според потребите и развојот. Во следната година ќе се работи и на хармонизацијата на сите делови на Друштвото, бидејќи тоа претставува битен фактор за успешно функционирање и координација на системот.

Со овие промени се очекува да се постигнат подобри резултати, поголема ефикасност, а со тоа и зголемување на задоволството на клиентите.

Задоволството на странките е наша основна вредност. Ќе се насочиме кон оптимизирање на квалитетот на услугите и зајакнување на лојалноста со странките.

Во односите со странките ќе се трудиме да ја зголемиме осигурителната култура и да го развиваме сегментарниот и индивидуален пристап до странките, да воведеме мултиканална продажба и да го поедноставиме процесот на продажба.

За целосно задоволување на потребите на осигурениците треба да развиваме осигурително-финансиски центри со широка понуда на финансиски услуги.

2.7 ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТИ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВАШЕ ДРУШТВОТО

Во 2018 година на македонскиот осигурителен пазар, кој сеуште спаѓа во категоријата на неразвиени осигурителни пазари, се повеќе се чувствува силна конкуренција и борба на пазарот. Покрај силната конкуренција САВА осигурување успешно се бори на пазарот, остварува напредок и го држи петтото место во вкупното бруто осигурување во Република Македонија со 9,6% пазарно учество заклучно со третиот квартал на 2018 година.

Конкуренцијата во наредниот период ќе биде силна, беспопштедна и поагресивна, поради што ќе биде неопходно да се инвестира многу повеќе во развојот, квалитетот и маркетингот.

Главните оперативни опасности во 2017 година беа:

- нелојална конкуренција;
- ниска куповна моќ;
- мал финансиски пазар;
- низок степен на ликвидност на стопанските субјекти;
- општ тренд на намалување на премиските стапки, особено за учество на тендерите, кои ја кршат економската логика и рентабилноста на работењето;
- општ тренд на зголемување на просечната провизиска стапка на пазарот.

3 КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

3.1 СТРЕТЕШКИ НАСОКИ НА ДРУШТВОТО

Во 2018 година активно се работеше на воведување современи методи и организација на работење и на подобрување на квалитетот на осигурувањето. Исто така, динамично се развиваше процесот на воспоставување на сигурни и доверливи односи со клиентите. Проектот за непосредно и систематично поврзување со осигурениците и задоволување на нивните интереси, односно обликување на процесот на работење спрема потребите и интересите на клиентите, успешно се остварува.

Развојот на продажните места, во што ги вклучуваме регионалните канцеларии, осигурителните застапници и агенти, исто така преставува значаен проект на Друштвото, кој дава добри резултати. До крајот на 2018 година се отворени и опремени 40 канцеларии надвор од седиштето на Друштвото. На самиот крај на 2018 година донесени се одлуки за отварање на 3 (три) нови подружници и истите ќе започнат со работа на почетокот на 2019 година.

Традицијата и високиот рејтинг, заедно со кадровската екипираност, се основа за натамошен успешен развој на САВА осигурување.

Долгорочни развојни цели на Друштвото:

- Постојан развој и раст на Друштвото како афирмирана осигурителна компанија, која е силно етаблирана на македонскиот пазар;
- Заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените, одржување и зголемување на стабилноста и финансиската моќ;
- Поефикасно и подинамично работење и целосна ориентираност кон корисниците и пазарот;

- Зголемување на квалитетот и на финансиската сила на Друштвото;
- Зголемување на довербата и рејтингот на Друштвото и подобрување на перформансите на Друштвото;
- Поголема дисперзија на осигурителното портфолио и поголемо учество на мали и средни компании и граѓаните во портфолиото на Друштвото;
- Воспоставување на темелните процеси во новиот информациски систем;
- Унапредување на работењето и развивање модел на корпоративно управување.

3.2 ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

Со оглед на тешкиот период на рефлексивна од целокупната економско-политичка криза во земјата, годината што измина беше прилично активна. Утврдената стратегија на Друштвото во однос на реализација на премијата за 2018 година е под планираните вредности за 4,7%, додека во однос на ликвидацијата на штетите планот на ликвидации е подфрлен за 4,0%.

Се правеа големи напори и главните активности беа насочени кон остварување на следните принципи во осигурителното работење:

- Квалитетни услуги кои ќе ги задоволат потребите на осигурениците;
- Постојана ликвидност во работењето;
- Задржување на постоечкиот обем на работа и зголемување на осигурителното портфолио со придобивање на нови осигуреници;
- Афирмирање на работењето, обезбедување поповолни услови на осигурување и поповолна коњукура, работа според пазарните услови и постоечката конкуренција;
- Максимална сигурност во исплатата на штетите на осигурениците и нивна што пореална проценка, за да се заштитат и задоволат интересите на осигурениците;
- Зголемување на ангажираноста, професионалноста и лојалноста на вработените во вршењето на осигурителните услуги;
- Прилагодување на условите и тарифите во согласност со техничкиот резултат;
- Развивање и јакнење на софтверската поддршка;
- Одржување на финансиската стабилност и обезбедување на профит за акционерите и за Друштвото.

3.3 ОВЛАСТЕНИ РЕВИЗОРИ

Собранието на акционери на Друштвото донесе одлука Друштвото за ревизиски, консалтинг и даночни услуги ДИЛОИТ ДОО Скопје да изврши ревизија на Годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото за деловната 2018 година . Врз основа на Одлуката Друштвото побара и доби согласност од АСО за Друштво за ревизиски, консалтинг и даночни услуги ДИЛОИТ ДОО Скопје да врши ревизија за деловната 2018 година.

3.4 МАТЕРИЈАЛНИ ФАКТОРИ НА РИЗИК

САВА осигурување ја креира политиката за управување со ризикот согласно прописите за управување со ризикот, според Законот за супервизија на осигурување, водејќи сметка за потребното ниво на обемот на капиталот, маргината на солвентноста, износот на техничките резерви, вредноста на средствата, вложувања и локализацијата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Службата за управување со ризици ги идентификува, мери и проценува ризиците на кои е изложено Друштвото во своето работење, односно управува со истите така што се обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризици, без притоа да го загрози капиталот и работењето на Друштвото. Воедно, обезбедува соодветна заштита на интересите на осигурениците, корисниците на осигурувањето, третите оштетени лица и другите доверители на Друштвото, во согласност со Законот, останатите прописи и донесените акти.

Во 2018 година Друштвото пренесе дел од ризиците во реосигурување од обврските што произлегуваат од договорите за осигурување, кои се над износот на максималното покритие во реосигурувањето согласно член 99 од Законот за супервизија на осигурувањето.

Процедурите, инструкциите, постапките и дејствата со кои Друштвото управува со ризикот опфаќаат квалитативен и квантитативен начин на управување со тој ризик.

Управувањето со ризиците е во согласност со прописите, правилата на структурата, добрите деловни обичаи и деловната етика.

Друштвото во своето работење е изложено на следните ризици:

- Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни
- Ризик од осигурување
- Пазарен ризик
- Оперативен ризик
- Ликвидносен ризик

- **Стратегиски ризик**

Самостојната служба за управување со ризици заедно со Органот на управување на Друштвото преземаат мерки за отстранување на наведените ризици и со нив управуваат на следниов начин:

- **Ризик од осигурување** - Друштвото ги елиминира и смалува ризиците на осигурување на тој начин што се прави адекватна процена на ризикот кој се превзема во осигурувањето. Воедно, Друштвото се грижи за адекватно одредување на премијата, како од аспект на висината, така и во однос на структурата.

САВА осигурување адекватно го утврдува и нивото на самопридржајот, при што вишокот на ризик над самопридржајот го пренесува во реосигурување. Друштвото настојува да избере оптимално реосигурување и при тоа многу се води сметка за рејтингот на реосигурувачот.

Исто така, Друштвото адекватно ги утврдува техничките резерви, при што, како и до сега, на овој ризик му се пристапува со големо внимание. Ова се обезбедува со употреба на прилагодени актуарски методи и анализи.

- **Пазарен ризик** - При прилагодувањето, спрема барањата на корисниците на услугите од осигурувањето, Друштвото води сметка за нивната адекватност. Воедно, Друштвото се спротиставува на нелојалната конкуренција, во согласност са прописите, кои ја регулираат оваа област. САВА осигурување ги превзема сите можни мерки да обезбеди адекватно управување со имотот и обврските. При тоа, посебно се води сметка да се обезбеди адекватна заштита од промена на каматните стапки, промена на цената на хартиите од вредност, промена на цената на недвижностите и др.

- **Оперативен ризик** - Друштвото перманентно ги проверава внатрешните процедури и прописи, со што се отстрануваат и намалуваат можностите за пропусти во работењето. Воедно, се настојува на добра организациска поставеност и систематизација на работните места.

- **Ликвидносен ризик** - Друштвото перманентно ја следи солвентноста и ликвидноста на компанијата во работењето, соодветно управува со средствата и обврските. Врши правилна проценка, евидентирање, презентирање и транспарентност во објавување на вредноста на средствата, изворите на средства, како и приходите, расходите и разутатите од работење.

- **Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни** - Друштвото перманентно го следи ризикот од неисполнување на обврските - ризик дека издавачот на обврзници нема да е во можност во целост да ја подмири обврската, неисполнување на обврски по договори за реосигурување и др. Исто така континуирано се следи ризикот од намлување на кредитниот рејтинг на комингентите.

- **Стратегискиот ризик** - Друштвото го контролира и упавува на тој начин што врши следење и отстранување на можностите од појава на ризик од неочекуван пад на вредноста на компанијата како резултат на негативен ефект од менаџерска одлука, промени на бизнис средината како и промена во развојот на пазарната економија.

Постојниот информатички систем постојано се надградува и прилагодува спрема потребите на Друштвото.

3.5 ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА

Друштвото во 2018 година изврши избор на реосигурителна компанија со цел да обезбеди реосигурително покрите за деловната 2019 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2019 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покрите на компанијата, и тоа:

- Property and Technical branches surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за имотно реосигурување на вишок на ризик,
- Property & Engineering Risk XL Treaty-Непропорционален вишок на штети договор за имотно осигурување,
- Earthquake Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување за ризикот земјотрес,
- Catastrophe Excess of loss-Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети,
- Personal Accident Catastrophe Excess of loss – Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети при незгода
- Crops Quota Share Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување на посеви и плодови,
- Domestic and Green card XL MTPL -Непропорционален вишок на штети договор за осигурување на одговорност кон трети лица (договорот во 2019 вклучува покрите за реосигурување на ЦМР и каско осигурување).
- GPL surplus treaty – Пропорционален договор за реосигурување на општа одговорност.
- Stop Loss Extended Warranty – Стоп лосс договор за реосигурување на продолжена гаранција.

3.6 ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ

Во 2018 година Друштвото нема склучено голема зделка.

3.7 ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗВЕШТАЈНИОТ ПЕРИОД

Во 2018 година не настанале промени во основната главнина на Друштвото, па соодветно на тоа немало никакво влијание од таков карактер на резултатите на Друштвото.

3.8 ПРОМЕНА ВО СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Во 2018 година во акционерската структура на САВА осигурување а.д. Скопје („Друштвото“) не е извршена промена. Pozavarovalnica SAVA D.D Ljubljana како и на крајот на 2017 и сега поседува вкупно 16.964 или 92,57 % од вкупниот број на издадени акции.

3.9 АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

На ден 31.12.2018 година акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. Скопје изнесува 3.805.905 ЕУР. Акционерскиот капитал на САВА осигурување е поделен на 18.326 обични акции со номинална вредност на 1 акција од 207,6779 ЕУР. 1 обична акција дава право на 1 глас во Собранието на акционери на САВА осигурување, а.д. Скопје. Акционерите - сопственици на обични акции од САВА осигурување, а.д. Скопје ги имаат следниве права од акциите, и тоа:

1. Право на глас во Собранието на Друштвото,
2. Право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и
3. Право на исплата на дел од остатокот на ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото.

Акционерска структура

Акционер	Број на акции	Номинална вредност на акциите (евр)	Структура %
Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана	16.964	3.523.048	92,57%
Премиум Инвест Дооел Увоз-Извоз Скопје	596	123.776	3,25%
Ѓорѓи Трајковски	287	59.604	1,57%
Еуростандард Банка Скопје	237	49.220	1,29%
Крсте Таневски	135	28.037	0,74%
Друштво за трговија и услуги ФМГ Групп ДООЕЛ Скопје	83	17.237	0,45%
Југотутун АД Скопје	13	2.700	0,07%
Ѓорѓи Јованов	11	2.284	0,06%
ВКУПНО	18.326	3.805.905	100,0%

Членовите на Одборот на директори немаат сопственост на акции во акционерскиот капитал на САВА осигурување.

Учество на правни и физички лица во акционерската структура

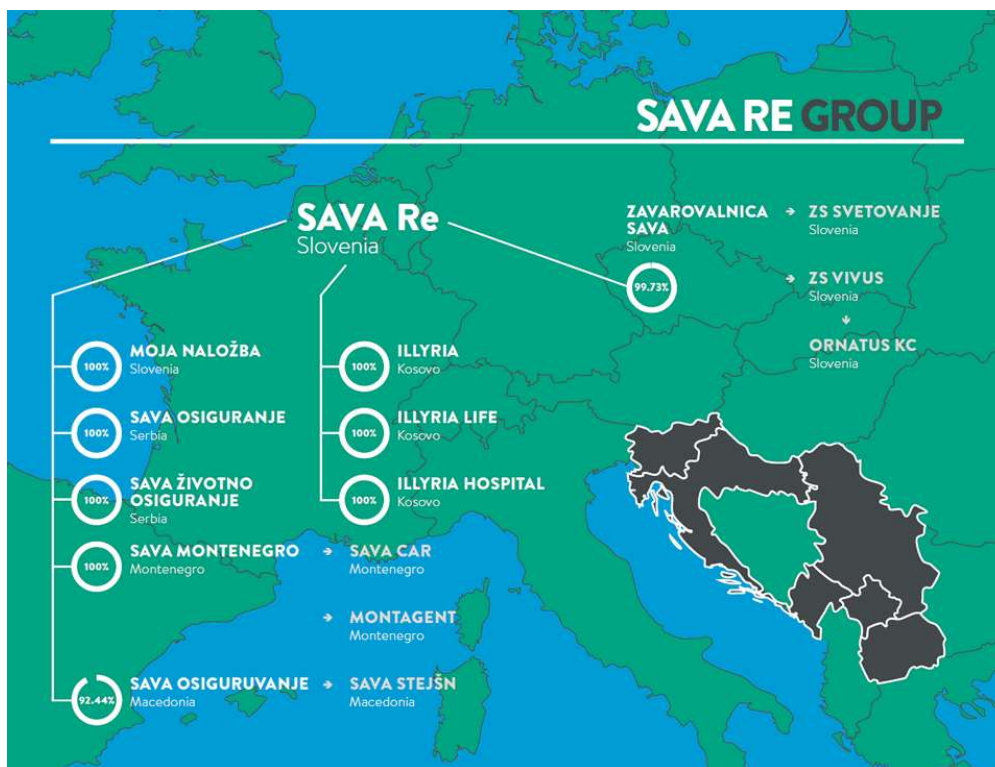
Акционери	Број акции	% во сите издадени акции
Правни лица	17.893	97,64%
Физички лица	433	2,36%
Фондови	-	/
ВКУПНО	18.326	100,00%

Денес САВА осигурување е дел од групацијата на Позаваровалница САВА д.д. Словенија, Љубљана која е една од најголемите реосигурителни компании во Централна Европа. Привилегијата да се биде дел од ваква групација е многукратна. Покрај сигурноста која ја има клиентот, тука е и многугодишното искуство во осигурителната сфера, но и перспективата за воведување на нови развојни начини на продажба на нашиот осигурителен пазар.

Изминатите периоди не потсетија на комплексноста на управувањето со ризикот, што всушност е задача која што никогаш не е завршена. Исто така, се испостави дека глобализацијата сепак содржи позитивни и негативни импликации за речиси секоја економија и секоја компанија.

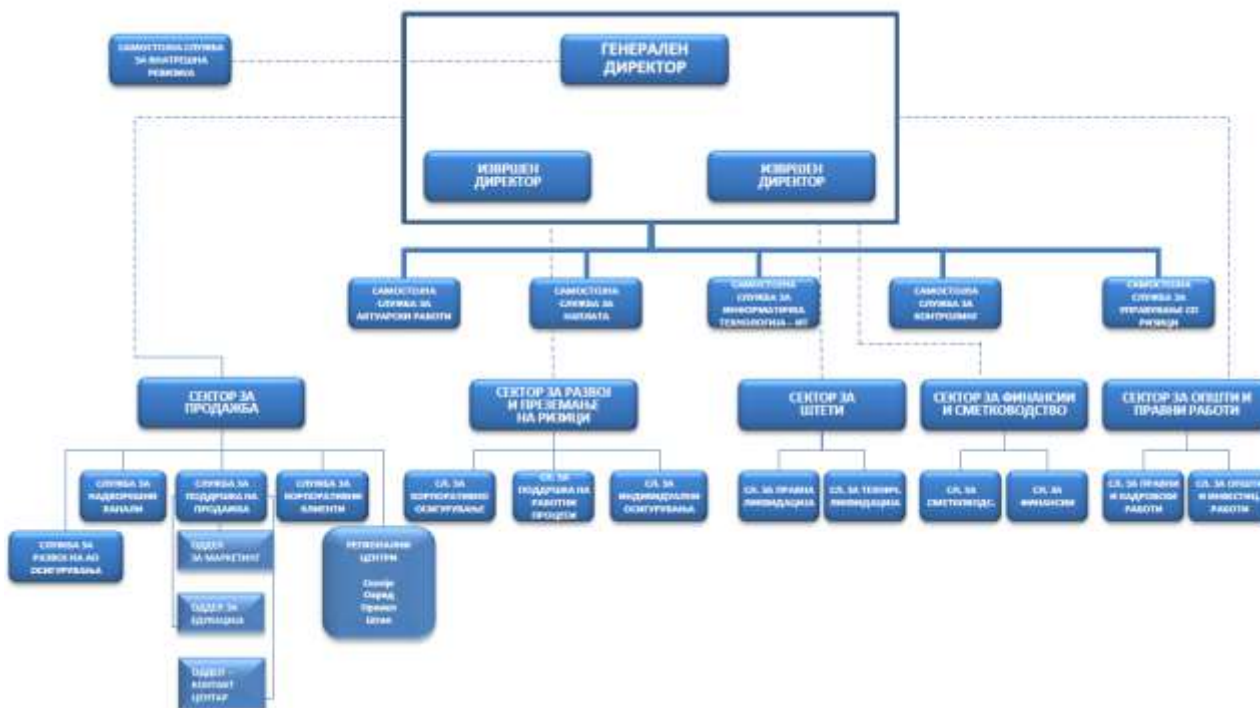
Сава Ре Групацијата ја подобри својата бонитетна оцена во А со прогноза „стабилна“, според рејтинг компанијата Standard & Poor's во Јули 2018 година, и според А.М. Best со рејтинг А од Ноември 2018 година.

Групација Сава Ре

3.10 ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Графикон 3.10 - Организациона структура

3.11 ПОДРУЖНИЦИ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. Скопје на крајот на 2018 година располага со 40 подружници низ Република Македонија, и тоа со следниве локации:

1. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Автокоманда, со седиште во Скопје на ул. 624 бр. 1, Скопје;
2. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Тетово, со седиште во Тетово, на ул. Јане Сандански бр. 101 Тетово;
3. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Тетово 1, со седиште во Тетово, на ул. 29-ти Ноември бр.108, Тетово;
4. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Автобуска Станица со седиште во Скопје, на ул.Никола Карев бр. 20 Скопје - Центар;
5. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Дирекција Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Загребска бр. 28 А Скопје;
6. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Три Бисери Скопје, со седиште во Скопје, на Бул. Јане Сандански бр. 7 ТЦ Три Бисери Скопје - Аеродром;
7. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Карпош Скопје, со седиште во Скопје, на бул. Партизански Одреди бр. 62/2-13 Скопје;
8. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Грација Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Максим Горки бр. 19, Скопје-Центар;
9. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Илинден Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Трница бр. 1, Илинден;
10. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Велес, со седиште во Велес, на ул.Владимир Назор бр. 2 Велес;
11. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кавадарци, со седиште во Кавадарци, на ул. Мито Хаџивасилев Јасмин бр. 21 Кавадарци;
12. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Прилеп, со седиште во Прилеп, на ул. 11-ти Октомври бр. 80 Прилеп;
13. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Битола, со седиште во Битола, на ул. Јосиф Христовски бр. 1 Битола;
14. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Берово, со седиште во Берово, на ул. 23-ти Август бб, Берово;

15. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Веница, со седиште во Веница, на ул. Кирил и Методиј бр. 23 Веница;
16. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Радовиш, со седиште во Радовиш, на бул. Александар Македонски бб Радовиш;
17. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица, со седиште во Струмица, на ул. 24-ти Октомври бр. 46, Струмица;
18. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Свети Николе, со седиште во Свети Николе, на ул. Кумановска бр. 66 Свети Николе;
19. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Делчево, со седиште во Делчево, на Бул. Македонија бб Делчево;
20. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Штип, со седиште во Штип, на ул. Кеј Маршал Тито бб, Штип;
21. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Куманово, со седиште во Куманово, на ул. Ленинова бр. 2 лок. 4 Куманово;
22. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Куманово 1, со седиште во Куманово, на ул. Козјачка бр. 7, Доброшане, Куманово;
23. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гевгелија, со седиште во Гевгелија, на ул. Маршал Тито бр. 55 Гевгелија;
24. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гостивар, со седиште во Гостивар, на ул. Никола Парапунов бр.104 Гостивар;
25. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид, со седиште во Охрид, на ул. Димитар Влахов. Бр. 1 Охрид;
26. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 1, со седиште во Охрид, на ул. Јане Сандански бр. 49, Охрид;
27. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 2, со седиште во Охрид на ул. 15-ти Корпус бр. 93 Охрид;
28. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 3, со седиште во Охрид на ул. Лазо Трпоски бр. 1 Охрид;
29. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кафасан, со седиште во Струга, на Граничен премин Кафасан бб, Струга;
30. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струга, со седиште во Струга, на ул. ЈНА бр. 26 А, Струга;
31. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Дебар, со седиште во Дебар на ул. Братство Единство бр. 1, Дебар;

32. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кичево, со седиште во Кичево, на бул. Ослободување бр. 81, Кичево.
33. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Ресен, со седиште во Ресен, на ул. 29-ти Ноември бр. 30 / ГТЦ, Ресен.
34. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица 1, со седиште во Струмица , на ул. Ленинова бр. 96 Струмица ;
35. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица 2, со седиште во Струмица , на ул. Климент Охридски бб, Струмица ;
36. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гостивар 1, со седиште во Гостивар , на ул. Борис Кидрич бб, Гостивар ;
37. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Пробиштип, со седиште во Пробиштип, на ул. Миро Барага бр. 1, Пробиштип;
38. САВА осигурување а.д. Скопје – Подружница Струмица 3, со седиште во Струмица бр.246, с.Турново, Босилово, Струмица,
39. САВА осигурување а.д. Скопје – Подружница Неготино, со седиште во Неготино на ул.Јане Сандански бр.23, Неготино и
40. САВА осигурување а.д. Скопје - Подружница Кавадарци 1, со седиште на ул. Ц. Поп-Ристов бр.7, Кавадарци.

3.12 ПОДАТОЦИ ЗА ПРОДАЖНАТА МРЕЖА

САВА осигурување во Секторот продажба располага со добро развиена мрежа на агенти во 40 подружници во Скопје и во градовите низ Републиката. Патот на постигнатите резултати беше тежок, но се работеше за млада и амбициозна екипа која имаше доверба во себе и во одговорните кои беа со нив.

Агентската мрежа во Скопје, продажбата ја почна ставајќи акцент на физички лица и на мали и средни претпријатија, и тоа: осигурување на имот, возила, незгода и осигурување на имотот на вработените. Изградени се добри односи со осигурениците и во наредниот период не се очекуваат проблеми од аспект на продажбата, обнова на полиси и ширење на продажбата.

Продажната мрежа, односно продажбата на осигурување се врши во Секторот за продажба во Скопје и во подружниците во поголемите градови низ Републиката и продажните места - шалтери во помалите градови, и тоа со:

- 55 редовно вработени агенти;

- 46 надворешни агенти;
- 33 брокерски друштва;
- 3 деловни банки;
- 90 туристички агенции,
- 1 увозник на возила;
- 2 агенции за застапување во осигурување;
- и останати канали на продажба.

Агентите продолжија со добрата практика - еден вработен со еден клиент и можност за пружање целосна услуга од сите видови на осигурување. На вработените во Секторот за продажба овозможено им е целосно да се фокусираат на продажбата и на работата со клиентите. Нивните резултати програмски се евидентираат и врз основа на резултатите стимулативно се наградуваат.

Од овој начин на продажба има забележливи резултати и голем број на предности меѓу кои: унифицирано работење во сите центри на продажба - подружници, зголемен квалитет на услугата, брзо, квалитетно и навремено изготвување на понудите и пресметките по електронски пат, ефикасна контрола на изготвените полиси, зголемена контрола во наплатата на полисираната премија и пред се остварени добри односи со клиентите. Воспоставената деловна соработка е доста успешна и резултира со зголемен број на договори и полиси.

4 ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО

4.1 МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2017 И ОЧЕКУВАЊА ВО 2018

Меѓународно економско окружување - Глобалната економија се карактеризира со поволни остварувања и во третиот квартал од 2018 година, при што солидни стапки на економски раст се забележуваат и кај развиените, но и кај земјите во развој. Така, и покрај малото забавување во однос на претходниот квартал, еврозоната оствари раст од 2,1% на годишна основа, додека, пак, кај американската економија продолжи трендот на забрзување на економската активност, поттикнат главно од фискалниот стимул. Очекувањата упатуваат дека во наредниот период ќе продолжат поволните глобални економски остварувања, но на среден рок ќе дојде до економско забавување, со што се очекува дека растот особено во развиените економии ќе се доближи до стапките на потенцијалниот раст. Како ризици коишто би можеле да имаат негативни ефекти врз светската економија во претстојниот период се наведуваат зголемувањето на протекционизмот во трговијата, затегнувањето на финансиските услови, како и геополитичките тензии и несигурности, меѓу кои и

оние коишто произлегуваат од преговорите околу Брегзитот. Како резултат на претежно повисоките цени на примарните производи во последниот период, за 2019 година се очекуваат повисоки стапки на инфлација кај двете групи земји. Се очекува дека оцените за поголема искористеност на производствените капацитети на глобално ниво понатаму ќе придонесат за постепено забрзување на инфлацијата. Стапката на економски раст во еврозоната во вториот квартал изнесува 2,1% на годишна основа. Според октомвриските проекции на ММФ, се очекува дека стапката на раст на глобално ниво ќе изнесува 3,7% во 2018 и 2019 година, соодветно, и 3,6% во просек во периодот 2020-2023 година.

Македонска економија - По минималниот раст во првото тримесечје на 2018 година од 0,1%, во второто тримесечје домашната економија оствари солидна годишна стапка на реален економски раст, којшто според проценетите податоци на ДЗС изнесува 3,1%. Главен носител на ваквите позитивни движења е групата од дејностите „трговија, транспорт и угостителство“, а позитивен придонес имаше и индустријата. Од друга страна, додадената вредност во градежништвото и во овој период негативно придонесува за растот, но неговото неповолно влијание е значително послабо во споредба со влијанието во првото тримесечје. Во однос на движењата во третиот квартал на 2018 година, најголемиот дел од расположливите податоци за периодот јули-август за одделните економски сектори упатуваат на поповолни движења, во споредба со вториот квартал.

Во вториот квартал од 2018 година домашната економија зајакна, при што бруто домашниот производ забележа раст од 3,1% на годишна основа. Растот се очекува постепено да се приближува кон 3,5 % на среден рок. Со опоравувањето на инвестициите од долготрајната криза, растот на реалниот БДП е проектиран да достигне 2,8 проценти во 2019 година. Понатамошното зголемување на среден рок се должи на планираните инвестиции во инфраструктурата и посилниот извоз. Ризиците и понатаму се значајни, како што се обновената политичка неизвесност, која би можела да го одложи инвестицискиот скок. Враќањето на политичката стабилност и напредокот во решавањето на спорот за името со Грција конкретно ги зголеми шансите за отворање на преговорите за пристапување во Европската Унија (ЕУ) по повеќе од дванаесет години од добивањето на кандидатскиот статус. За 2019 - 2020 година се задржуваат досегашните претпоставки за раст предизвикан главно од извозот и инвестициите, и покрај малку понеповолниот надворешен амбиент, малата надолна ревизија на очекуваниот раст на странската ефективна побарувачка и зголемени ризици од надворешното окружување. Оттука, за 2019 година е задржана оцената за раст на економијата од 3,5%, додека во 2020 година се очекува умерено забрзување на економскиот раст, којшто според тековните оценки би достигнал 3,8%. На подолг рок, македонската економија се очекува дека и натаму ќе расте, при што стапката на раст во 2021 година би достигнала 4%.

Вработеност и плати - Согласно со солидните економски остварувања, показателите за пазарот на труд во вториот квартал на 2018 година упатуваат на натамошни подобрувања на овој пазарен сегмент. Така, бројот на вработени лица се зголемува, со сличен интензитет како и во претходниот квартал. Истовремено, стапката на невработеност се сведе на 21,1%, што претставува нов историски минимум.

Во третиот квартал продолжија позитивните движења на пазарот на работна сила, така што според Анкетата на работна сила, бројот на вработени лица е повисок за 2,2%, односно за 16,0 илјади лица во однос на истиот квартал во 2017 година, а најголем раст на вработеноста има во индустријата (12,7 илјади или 7,4%), по што следуваат градежништвото (1,3 илјади или 2,5%), услужниот сектор (852 или 0,2%) и земјоделството (477 или 0,4%). Анализирани според економскиот статус, зголемување на вработеноста има кај сите групи, при што најголем раст е забележан кај вработените за сопствена сметка, чии број е зголемен за 7,4 илјади или 7,6%, по кои следуваат вработените лица (приматели на плата) со раст од 5,0 илјади или 0,9%, семејните работници со раст од 2,4 илјади или 5,6% и работодавачите со раст од 1,2 илјади или 4,1%. Стапката на вработеност во К3-2018 изнесува 45,1% и во однос на истиот квартал во 2017 година е повисока за 0,9 п.п.. Растот на вработеноста е придружен со пад на бројот на невработени, кој е намален за 12,0 илјади лица, односно за 5,7% во однос на истиот квартал во 2017 година. Овие движења предизвикаа стапката на невработеност во К-3-2018 да се намали на 20,8%, односно за 1,3 п.п. во споредба со истиот квартал во 2017 година, а во однос на претходниот квартал истата е пониска за 0,3 п.п. . Гледано по возрастни групи, стапката на невработеност е најмногу намалена кај најмладата возрастна група (15-24 години), за 4,0 п.п. во однос на К-3-2017, со што изнесува 45,8%. Пад на невработеноста има и кај централната возрастна група (25-49 години), додека невработеност кај најстарата возрастна група (50-64 години) е зголемена. Бројот на активно население е зголемен за 4,0 илјади лица, односно за 0,4% на годишна основа. Активното население во К-3-2018 претставува 57,0% од вкупното работоспособно население и е зголемено за 0,2 п.п. во споредба со истиот квартал во 2017 година. Просечната месечна нето-плата во К-3- 2018 изнесува 24.212 денари и е повисока за 5,6% на номинална основа споредено со истиот квартал во 2017 година, додека на реална основа, нето платата регистрира зголемување од 4,0%. Просечната месечна бруто-плата во К-3-2018 изнесува 35.563 денари и бележи раст од 5,5% на номинална основа, односно раст од 3,9% на реална основа.

Сепак, показателите за конкурентноста и понатаму упатуваат на неповолни поместувања, коишто иако се поумерени, сепак и натаму упатуваат на намалена продуктивност на трудот и зголемени трошоци за труд по единица производ. Активните политики на пазарот на трудот треба да продолжат да ги таргетираат долгорочно невработените, од кои многумина се млади, но со

поголем фокус врз градење на вештини и олеснување на транзицијата од образование до вработување преку практиканство.

Инфлација - Во третиот квартал од годината, домашните цени и натаму растат на годишна основа, со слична динамика како и во претходните два квартала од 2018 година. Во однос на структурата, во овој квартал се забележува забрзан годишен раст на цените на енергијата, согласно со движењата на цените на нафтата и нафтените деривати на светските пазари, додека растот на цените на храната бележи забавување. Позитивен и стабилен придонес кон растот на домашните цени има и базичната инфлација. Показателите за идната краткорочна динамика на потрошувачките цени главно не упатуваат на позначителни нагорни притисоци врз ценовното ниво, со исклучок на трошоците за труд, чијшто раст продолжи и во вториот квартал на оваа година, но забавено. За 2019 година е задржана проекцијата од 2%, ниво околу кое се очекува дека ќе гравитира стапката на инфлација сè до 2021 година, во отсуство на поголеми шокови на страната на понудата и побарувачката

Биланс на плаќање – Во второто тримесечје на 2018 година, тековната сметка на билансот на плаќања забележа суфицит, што не претставува карактеристично движење за овој период. На годишна основа, позитивни поместувања бележат сите компоненти на тековната сметка, но најголем е придонесот на салдото во размената на стоки и услуги со странство. Во финансиската сметка, во текот на вториот квартал се остварени нето-приливи коишто произлегуваат од високите нето-приливи кај странските директни инвестиции и приливи врз основа на заеми. Останатите категории на финансиската сметка бележат умерени нето-одливи во вториот квартал на годината, со исклучок на портфолио-инвестициите каде што не се забележуваат поголеми промени. Вкупните остварувања на поединечните компоненти на билансот на плаќања придонесоа за раст на девизните резерви во второто тримесечје на 2018 година. Во второто тримесечје од 2018 година, извозот на стоки и натаму расте со солидна стапка на раст од 14,7% на годишна основа (13,9% во претходното тримесечје). Новите индустриски капацитети ориентирани кон извоз и натаму имаат најголем придонес во прирастот на вкупниот извоз. Увозот на стоки во вториот квартал забележа мало забавување на годишниот раст од 9,8%, наспроти растот од 12,6% во претходното тримесечје. Движечки фактор за годишниот раст на увозот претставува суровинскиот увоз за новите капацитети, што пред сè го отсликува зголемениот увоз во рамки на категоријата машини и транспортни уреди. Дополнителни нагорни притисоци предизвика и енергетскиот увоз, односно увозот на нафтени деривати. Годишните промени на двете компоненти на надворешнотрговската размена доведоа до намалување на дефицитот во размената на стоки за 4,3%. Анализата на надворешнотрговската размена според трговски партнери покажува дека и во вториот квартал од 2018 година Европската Унија е најзначајниот трговски партнер на домашната економија, со учество од 71,7% во вкупната размена на стоки со странство. Во периодот на проекција се очекуваат нето-приливи од странските директни

инвестиции и долгорочното задолжување на јавниот сектор. Оцените за движењето на компонентите на билансот на плаќања во периодот на проекциите 2018 - 2021 година и понатаму укажуваат на умерен дефицит на тековната сметка (од околу 1,3% од БДП во просек за периодот).

Монетарна политика - Во текот на третиот квартал од 2018 година НБРМ ја олабави монетарната политика, преку намалување на основната каматна стапка од 3,00% на 2,75%. Одлуката за намалување на основната каматна стапка на НБРМ за 0,25 процентни поени, вторпат од почетокот на годината, беше донесена во услови на и натаму присутни поволни движења на девизниот пазар, солидна надворешна позиција и стабилни очекувања на економските субјекти. Имено, во услови на подобра девизна позиција на корпоративниот сектор, но и поволни движења на менувачкиот пазар, Народната банка интервенира со значителен откуп на девизи на девизниот пазар во третиот квартал, со што девизните резерви остварија раст. Според сите показатели за нивна адекватност, тие и натаму се одржуваат во сигурната зона. Натамошното постепено стабилизирање на очекувањата на економските субјекти беше видливо и преку депозитната база на банките, односно позитивните поместувања кај депозитите на домаќинствата, коишто и натаму растат. Општо земено, во текот на кварталот беше задржана оцената дека економијата се темели на здрави економски основи, без присуство на нерамнотежи. НБРМ ќе продолжи внимателно да ги следи состојбите, заради навремено и соодветно приспособување на монетарната политика.

Јавни финансии – Во вториот квартал од 2018 година, буџетските приходи и расходи забележаа раст на годишна основа. Растот на буџетските приходи во најголем дел е одраз на подобрите остварувања кај даноците, пред сè приходите од данокот на додадена вредност и данокот на добивка. Поумерен позитивен придонес кон растот на вкупните приходи имаа и приходите врз основа на придонеси. Во однос на буџетските расходи, растот е резултат на тековните трошоци, додека придонесот на капиталните трошоци е негативен. Буџетскиот дефицит во вториот квартал изнесува 0,2% од БДП, што е пониско остварување во споредба со истиот квартал од претходната година (0,8% од БДП). Во периодот јануари – август, дефицитот во Буџетот изнесува 1,1% од БДП (1,7% во истиот период 2017 година) и претставува 37,5% од предвидениот буџетски дефицит за 2018 година. Финансирањето на остварениот буџетски дефицит во овој период во најголем дел се изврши преку користење на дел од приливите од еврообврзницата на РМ издадена во јануари 2018 година, а во мал дел и преку нова емисија на државни хартии од вредност на домашните финансиски пазари. Вкупниот јавен долг на крајот на вториот квартал од 2018 година изнесуваше 48,8% од БДП, што е за 0,5 п.п. повеќе во однос на претходниот квартал.

Табела 4.1 – Макроекономски индикатори

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Проценка 2018	План 2019
БДП реална стапка на раст (во %)	-0,5	2,9	3,6	3,9	2,9	0	2,3	3,5
БДП (во милиони денари)	466.703	501.891	527.631	558.954	598.881	619.788	662.660	705.497
БДП (во милиони евра)	7.585	8.150	8.562	9.072	9.723	10.081	10.775	11.471
Стапка на невработеност (просек, во %)	31	29	28	26,1	23,7	22,4	21,1	19,7
Инфлација (просек, во%)	3,3	2,8	-0,3	-0,3	-0,2	1,4	1,7	2
Население (милиони)	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
БДП/жител (во евра)	3.612	3.881	4.077	4.320	4.630	4.800	5.131	5.463
Осигурителна премија (во милиони евра)	113,8	116,2	123,8	134,5	141,5	146,3	154,6	165,0
- раст/пад осигурителна премија	3,1%	2,1%	6,6%	8,6%	5,3%	3,4%	5,7%	6,0%
<i>Осигурителна премија - неживот (во милиони евра)</i>	<i>104,1</i>	<i>104,4</i>	<i>109,4</i>	<i>116,7</i>	<i>120,6</i>	<i>122,7</i>	<i>128,0</i>	<i>134,4</i>
- раст/пад осигурителна премија - неживот	1,9%	0,3%	4,8%	6,7%	3,3%	1,8%	4,3%	5,0%
<i>Осигурителна премија - живот (во милиони евра)</i>	<i>9,7</i>	<i>11,8</i>	<i>14,4</i>	<i>17,8</i>	<i>21</i>	<i>23,5</i>	<i>26,7</i>	<i>30,7</i>
- раст/пад осигурителна премија - живот	18,4%	21,4%	22,6%	23,2%	17,9%	12,0%	13,5%	15,0%
Премија/жител (во евра)	54,2	55,3	59	64	67,4	69,6	73,6	78,6
<i>Премија/жител (во евра) неживот</i>	<i>49,6</i>	<i>49,7</i>	<i>52,1</i>	<i>55,6</i>	<i>57,4</i>	<i>58,4</i>	<i>60,9</i>	<i>64,0</i>
<i>Премија/жител (во евра) живот</i>	<i>4,6</i>	<i>5,6</i>	<i>6,9</i>	<i>8,5</i>	<i>10</i>	<i>11,2</i>	<i>12,7</i>	<i>14,6</i>
Премија/БДП (во %)	1,5	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4
<i>Премија/БДП (во%) неживот</i>	<i>1,4</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>	<i>1,2</i>
<i>Премија/БДП (во%) живот</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,3</i>
Просечна месечна нето плата (во евра)	337	331	336	345	351	388	394	425
Среден курс MKD/EUR)	61,5	61,6	61,6	61,6	61,6	61,5	61,5	61,5

Извор: НБРМ и проценки на САВА осигурување а.д. Скопје

4.2 ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР

Пазарот на осигурување во Р. Македонија во последните неколку години бележи тренд на пораст, раст на бруто полисираната премија и бројот на вработени. Овој тренд се должи пред сè на зголемената понуда на нови продукти, подобрување на продажната услуга на друштвата за осигурување од една страна и зголемената свесност на физичките и правни лица за потребата од осигурување од друга страна.

Осигурителната индустрија во Р. Македонија заклучно со третиот квартал 2018 година бележи умерен пораст во сите сегменти во своето работење и покрај нагласеното влијание на ризици од неекономска природа и во услови на забавен раст на вкупната економија.

На пазарот на осигурување активно работат 16 друштва за осигурување, од кои 11 друштва вршат работи на неживотно осигурување, додека останатите 5 друштва за осигурување работат на осигурување на живот. Според последната информација на Агенцијата за супервизија на осигурување на РМ, во друштвата за осигурување на крајот на 2017 година вработени се 1.935 лица што е пораст од 1,26% во однос на минатата 2016 година.

Друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски правни лица од финансиски сектор, кои се делумно или целосно присутни во 15 од вкупно 16 друштва за

осигурување на пазарот. Притоа, 11 друштва за осигурување се дел од осигурителни групации со седиште во земји-членки на ЕУ, додека само едно друштво за осигурување е во целосна сопственост на домашни инвеститори.

На пазарот на осигурување делуваат 35 осигурителни брокерски друштва и 11 друштва за застапување во осигурување. Пет деловни банки вршат застапување во осигурување. Законот за супервизија на осигурување, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот и Законот за доброволно здравствено осигурување се основна законска рамка која ги регулира условите и начинот на вршење работи на осигурување и реосигурување, начинот и условите на вршење работи на посредување во осигурувањето и спроведувањето супервизија врз работењето на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурување.

Пазарот на осигурување според последните пресметани показатели, Степен на пенетрација (учеството на бруто полисираните премии во БДП) кој изнесува 1,45% и Степен на густина (бруто полисирани премии по жител) кој изнесува 4.335,73 ден., се карактеризира како недоволно развиен, но со оглед на тоа дека во последните неколку години важноста на компаниите за осигурување како дел од финансискиот сектор значително се зголеми постои голем потенцијал за негов развој. Пазарот на осигурување во Р. Македонија во последните неколку години бележи тренд на пораст, раст на бруто полисираната премија, бројот на вработени. Овој тренд се должи пред сè на зголемената понуда на нови продукти, подобрување на продажната услуга на друштвата за осигурување од една страна и зголемената свесност на физичките и правни лица за потребата од осигурување од друга страна.

Во периодот 01.01-30.09.2018 сите друштва полисирале вкупна бруто премија од 7,4 милијарди денари, од кои 6,3 милијарди денари се преку полиси за неживотно осигурување, а 1,1 милијарди се на полиси за животно осигурување.

Во период 01.01.2018-30.09.2018 година САВА осигурување а.д. Скопје учествува со 8,2% во вкупната бруто полисирана премија. САВА осигурување а.д. Скопје во истиот период има остварено бруто полисирана премија во износ од 604.884 милиони денари (2017: 598.560 милион денари) односно зголемување од 1,06% во однос на истиот период минатата година.

Табела 4.1 - Пазар на осигурување на РМ

Осигурителни компании	Осигурителна премија 01.01. - 30.09.				Раст/пад осигурителна премија	
	2018		2017		2018 - 2017	2018/2017
	Премија	Структура	Премија	Структура		
Триглав	1.141.470	18,10%	700.596	10,30%	440.874	62,93%
Еуролинк	837.262	13,28%	1.026.705	15,10%	-189.443	-18,45%
Македонија	733.600	11,63%	427.160	6,30%	306.440	71,74%
Сава	604.884	9,59%	598.560	8,80%	6.324	1,06%
Винер	576.319	9,14%	596.455	8,80%	-20.136	-3,38%
Уника	556.757	8,83%	680.547	10,00%	-123.790	-18,19%
Ос.Полиса	513.374	8,14%	203.205	3,00%	310.169	152,64%
Евроинс	499.728	7,92%	542.439	8,00%	-42.711	-7,87%
Кроација	318.875	5,06%	522.557	7,70%	-203.682	-38,98%
Нова	268.738	4,26%	243.728	3,60%	25.010	10,26%
Еуросиг	255.562	4,05%	309.914	4,60%	-54.352	-17,54%
Неживот	6.306.569	85,20%	5.851.866	86,10%	454.703	7,77%
Кроација	502.820	45,89%	404.306	42,65%	98.514	24,37%
Граве	338.332	30,88%	338.243	35,68%	89	0,03%
Винер	177.968	16,24%	150.958	15,93%	27.010	17,89%
Уника	61.066	5,57%	54.406	5,74%	6.660	12,24%
Триглав	15.512	1,42%	0	0,00%	15.512	
Живот	1.095.698	14,80%	947.913	13,94%	147.785	15,59%
Вкупно	7.402.267	100,00%	6.799.779	100,00%	602.488	8,86%

Извор: Агенција за супервизија на осигурување на Р.Македонија

АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1 КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1.1 НАЈВАЖНИ ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2018 ГОДИНА

Табела 1.1 - Финансиски показатели за 2018 година

САВА Осигурување а.д. Скопје	2017	2018	План 2018	2018 - 2017	2018 - План 2018	2018 / 2017	2018 / План 2018
Бруто полисирана премија	783.313.135	802.983.154	842.867.349	19.670.019	-39.884.195	2,51%	-4,73%
Чисти приходи од премија	691.992.519	702.246.971	720.877.343	10.254.452	-18.630.373	1,48%	-2,58%
Бруто ликвидирани штети	547.210.203	375.171.191	390.702.033	-172.039.012	-15.530.842	-31,44%	-3,98%
Чисти расходи за штети	325.388.269	319.698.197	333.451.659	-5.690.072	-13.753.462	-1,75%	-4,12%
Бруто трошоци за работењето	319.598.595	326.794.700	316.388.359	7.196.105	10.406.341	2,25%	3,29%
Едноставен штетен количник	69,9%	46,7%	46,4%	-23,1%	0,4%	-33,1%	0,8%
Бруто меродавен коефициент	57,1%	41,7%	42,3%	-15,4%	-0,6%	-26,9%	-1,5%
Нето меродавен коефициент	47,0%	45,5%	46,3%	-1,5%	-0,7%	-3,2%	-1,6%
Бруто трошковен коефициент	40,7%	41,3%	38,0%	0,5%	3,3%	1,3%	8,7%
Нето трошковен коефициент	45,1%	45,4%	42,8%	0,3%	2,6%	0,7%	6,1%
Нето комбиниран коефициент S&P	99,5%	98,8%	98,4%	-0,7%	0,4%	-0,7%	0,4%
% на нето премија во бруто полисирана премија	28,9%	28,3%	28,3%	-0,6%	0,1%	-2,1%	0,3%
% на останати трошоци во премија	11,8%	11,8%	9,3%	0,0%	2,5%	-0,3%	27,2%
% на нето премија во бруто полисирана премија	88,3%	87,5%	85,5%	-0,9%	1,9%	-1,0%	2,3%
Ретенција на расходите за штети (меродавен показател)	101,3%	74,2%	98,3%	-27,1%	-24,2%	-26,8%	-24,6%
Осигурително-технички резултат	-5.580.237	2.006.775	8.444.330	7.587.013	-6.437.555	-136,0%	-76,2%
Резултат од финансиски пласмани	21.115.400	18.326.639	20.935.113	-2.788.761	-2.608.474	-13,2%	-12,5%
Резултат останато	9.109.817	6.989.115	3.197.197	-2.120.702	3.791.918	-23,3%	118,6%
Резултат пред одданочување	24.644.980	27.322.529	32.576.640	2.677.549	-5.254.111	10,86%	-16,13%
Резултат по одданочување	22.027.183	24.098.085	29.318.976	2.070.902	-5.220.891	9,40%	-17,81%
Нето осигурително-технички резервации	719.977.139	725.320.643	780.344.740	5.343.504	-55.024.097	0,74%	-7,05%
Актива	1.399.855.531	1.331.021.295	1.321.099.152	-68.834.236	9.922.143	-4,92%	0,75%
Капитал	336.277.684	363.119.489	357.573.587	26.841.805	5.545.902	7,98%	1,55%
ROA	1,6%	1,8%	2,2%	0,1%	-0,4%	9,0%	-18,1%
ROE	6,8%	6,9%	8,5%	0,1%	-1,6%	1,2%	-18,5%
ROR	3,2%	3,4%	4,1%	0,2%	-0,6%	7,8%	-15,6%
Бруто осигурително-технички резервации	803.129.186	776.498.272	809.138.296	-26.630.914	-32.640.024	-3,32%	-4,03%
Инвестиционо портфолио	790.953.655	866.927.300	838.903.407	75.973.645	28.023.892	9,61%	3,34%
Вработени	193,8	196,8	202,5	3,0	-5,8	1,55%	-2,84%
Полисирана премија по вработен	4.042.907	4.081.236	4.162.308	38.329	-81.072	0,95%	-1,95%

*Податоците се во согласност со известувањето спрема матичната компанија Сава Ре Љубљана

2 ПРЕМИЈА

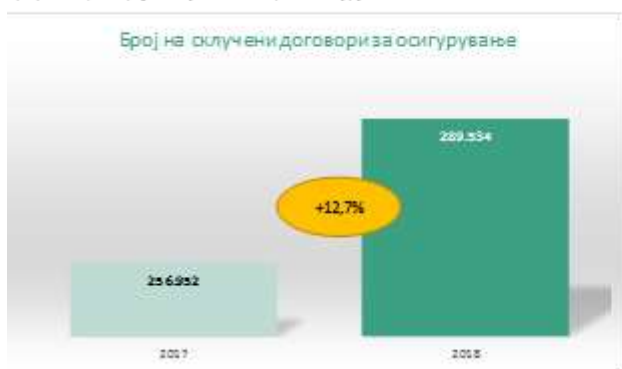
2.1 БРОЈ НА СКЛУЧЕНИ ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Во периодот од 01.01. до 31.12.2018 година САВА осигурување склучи 289.534 полиси (2017: 256.952), што претставува зголемување на бројот на полиси за 32.582 во однос на претходната година или пораст од 12,7% во однос на 2017 година. Бројот на полиси е зголемен поради фактот што Друштвото продолжи со повеќегодишниот тренд на диверзификација на ризикот во портфолиото, развој на сопствената продажна мрежа која реализираше значајни проекти во изминатата 2018 година. Сето тоа придонесе со зголемен обем на работа, а со тоа и зголемен број на склучени осигурувања.

Табела бр.2.1 - Број на склучени осигурувања

Класи на осигурување	Број на склучени договори за осигурување		Индекс 2018/2017	Разлика помеѓу 2018 & 2017
	2017	2018		
01 Осигурување од незгода	93.848	115.041	122,6	21.193
02 Здравствено осигурување	170	1.464	861,2	1.294
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	6.752	6.875	101,8	123
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	8	5	62,5	-3
07 Осигурување на стока превоз (карго)	224	285	127,2	61
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	10.841	10.343	95,4	-498
09 Останати осигурувања на имот	16.721	20.375	121,9	3.654
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	69.779	68.551	98,2	-1.228
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	230	242	105,2	12
13 Општо осигурување од одговорност	480	499	104,0	19
15 Гаранциско осигурување	260	5.312	2.043,1	5.052
16 Финансиски штети	63	63	100,0	0
18 Осигурување на туристичка помош	57.576	60.479	105,0	2.903
Вкупно	256.952	289.534	112,7	32.582

Графикан бр.2 - Број на склучени договори за осигурување

Графикан бр.3 - Структура на број на склучени договори за осигурување во 2018 година

Зголемување бележат сите класи на осигурување, со исклучок на класите Осигурување на одговорност од употреба на моторни возила и Осигурување на имот од пожар и природни непогоди, каде намалувањето од 1,8% и 4,6% се должи на необновени полиси кои се случуваа претходната деловна година. Најголемо зголемување на бројот на полиси Друштвото реализираше во класата

Незгода (21.193 полиси над минатогодишната реализација или зголемување од 22,6%). Ова зголемување првенствено е резултат на развојот на Банкоосигурувањето. Значајно зголемување во бројот на полиси Друштвото бележи во класите на Гаранциско осигурување, Здравственото осигурување и Имотното осигурување заради новите продукти кои беа воведени оваа година. Друштвото успеа преку сопствената продажна мрежа да обезбеди диверзифицирано потфолио и органски раст на премијата токму во овие свои продукти.

Напорите за зголемување на обемот на работа Друштвото ќе ги негува и во претстоечките периоди и ќе се стреми кон градење на порфолио со дисперзиран ризик и поквалитетни осигурувања.

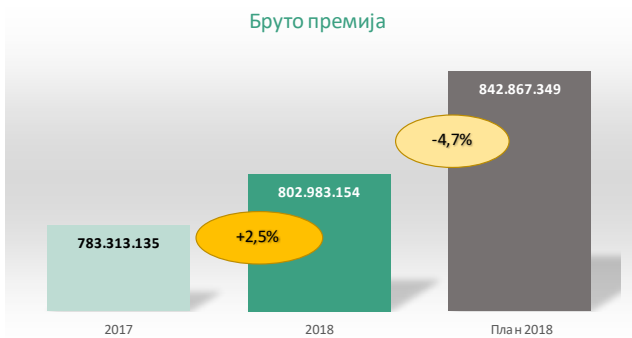
2.2 ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА

Во 2018 година САВА Осигурување реализираше бруто премија во износ од 802.983.154 денари (2017: 783.313.135 денари) и реализираше пораст во однос на минатата година од 19.670.019 денари или пораст од 2,5% во однос на полисираната премија во 2017 година. Годишниот план на премија е подфрлен со 4,7%, или помалку реализирана премија во однос на планираната за 39.884.195 денари.

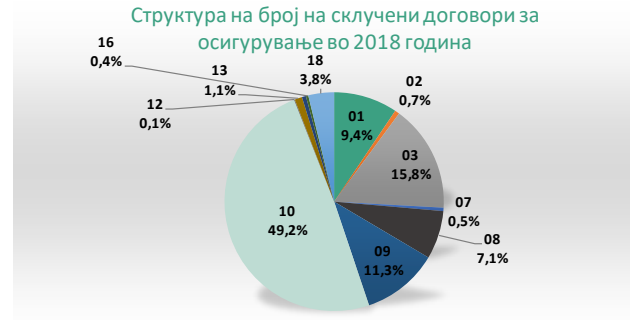
Табела бр.2 - Бруто премија

Класи на осигурување	Бруто премија			Индекс		Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018/2017	2018/П 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	74.562.680	75.565.051	82.575.310	101,3	91,5	1.002.371	-7.010.259
02 Здравствено осигурување	1.363.443	5.460.122	7.599.873	400,5	71,8	4.096.679	-2.139.751
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	120.785.775	126.721.234	126.684.824	104,9	100,0	5.935.458	36.410
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	186.432	66.817	36.212	35,8	184,5	-119.615	30.605
07 Осигурување на стока превоз (карго)	2.789.905	4.057.183	2.227.835	145,4	182,1	1.267.278	1.829.349
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	56.562.843	57.365.325	61.103.437	101,4	93,9	802.482	-3.738.112
09 Останати осигурувања на имот	84.931.833	90.827.614	95.583.777	106,9	95,0	5.895.781	-4.756.163
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	390.948.504	395.132.233	404.108.549	101,1	97,8	4.183.728	-8.976.317
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	831.791	839.787	367.779	101,0	228,3	7.996	472.008
13 Општо осигурување од одговорност	13.525.168	8.854.668	14.576.531	65,5	60,7	-4.670.500	-5.721.863
15 Гаранциско осигурување	3.513.526	4.735.666	11.356.813	134,8	41,7	1.222.140	-6.621.146
16 Финансиски штети	3.313.971	2.860.843	2.962.498	86,3	96,6	-453.129	-101.655
18 Осигурување на туристичка помош	29.997.264	30.496.612	33.683.911	101,7	90,5	499.348	-3.187.300
Вкупно	783.313.135	802.983.154	842.867.349	102,5	95,3	19.670.019	-39.884.195

Графикон бр.4 - Бруто премија

Графикон бр.5 - Структура на бруто премија во 2018 година

Изминатава 2018 година, порастот по класи на осигурување е најизразен кај Осигурувањето на патнички возила (каска), Имотните осигурувања, Осигурувањето од одговорност од употреба на моторни возила и Здравственото осигурување. Значаен пораст бележат Незгода и Гаранциското осигурување. Сето ова е резултат на големите напори и успешно спроведените проекти кои Друштвото ги оствари во изминатава деловна година.

Просечно остварената премија на Друштвото, по просечен број на вработен, во 2018 година изнесува 4.081.236 денари (2017: 4.042.907 денари) и истата е повисока во однос на минатата 2017 година за 38.329 денари или за 0,95%.

2.2.1 Структура на полисирана премија

Осигурителното портфолио на Друштвото е стабилно профилирано и дисперзирано по сите видови на осигурување. Мало намалување е евидентно во учеството на премијата на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила која оваа година учествува со 49,2% (2017: 49,9%) во вкупното осигурување како и на Општото осигурување од одговорност кое учествува со 1,1% оваа година (2017: 1,7%). Намалувањето е поради фактот што на ова класа не се обновени значајни износи на премија која во дел беше надоместена со нова премија во 2018 година. Каска осигурувањето во 2018 учествува со 15,8% (2017: 15,4%), незгодата со 9,4% (2017: 9,5%), имотното осигурување со 11,3% (2017: 10,8%) и осигурувањето на туристичка помош учествува со 3,8% (2018: 3,8%) во вкупното портфолио на Друштвото.

Табела бр.3 - Структура на бруто премија

Класи на осигурување	Бруто премија			Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	9,5%	9,4%	9,8%	-0,1%	-0,4%
02 Здравствено осигурување	0,2%	0,7%	0,9%	0,5%	-0,2%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	15,4%	15,8%	15,0%	0,4%	0,8%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,4%	0,5%	0,3%	0,1%	0,2%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	7,2%	7,1%	7,2%	-0,1%	-0,1%
09 Останати осигурувања на имот	10,8%	11,3%	11,3%	0,5%	0,0%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	49,9%	49,2%	47,9%	-0,7%	1,3%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
13 Општо осигурување од одговорност	1,7%	1,1%	1,7%	-0,6%	-0,6%
15 Гаранциско осигурување	0,4%	0,6%	1,3%	0,1%	-0,8%
16 Финансиски штети	0,4%	0,4%	0,4%	-0,1%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	3,8%	3,8%	4,0%	0,0%	-0,2%

2.2.2 Полисирана премија по дистрибуциски канали

Структурата на премијата спрема продажни канали покажува дека 82,2% (2017: 80,1%) од вкупната премија е остварена од сопствената продажна мрежа (Комерцијалисти, Сопствени застапници, Агенции и Интернет продажба), а остатокот од 17,8% од надворешната продажна мрежа, што во однос на минатата година покажува тренд на зголемување на продажбата преку сопствени канали на продажба за 2,1 п.п..

Табела бр.4 - Бруто премија по дистрибуциски канали

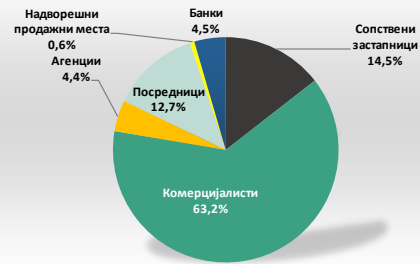
Дистрибуциски канали	2017	2018	План 2018	2018 / 2017	2018/П 2018	Структура % 2018
Сопствени застапници	94.176.733	116.222.383	98.963.687	123,4	117,4	14,5%
Комерцијалисти	522.043.297	507.310.315	545.857.518	97,2	92,9	63,2%
Агенции	27.362.469	35.099.690	29.515.239	128,3	118,9	4,4%
Интернет продажба	569.921	1.202.452	3.056.000	211,0	39,3	0,1%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	627.629.644	659.834.840	677.392.444	105,1	97,4	82,2%
Посредници	101.890.594	101.872.180	118.386.559	100,0	86,1	12,7%
Надворешни продажни места	5.100.167	5.165.037	7.543.493	101,3	68,5	0,6%
Банки	32.169.956	36.111.097	39.544.853	112,3	91,3	4,5%
Вкупно надворешна продажна мрежа	123.904.711	143.148.314	165.474.905	115,5	86,5	17,8%
Вкупно	783.313.137	802.983.154	842.867.349	102,5	95,3	100,0%

Графикон бр.6 - Бруто премија по дистрибуциски канали

Графикон бр.7 - Структура на бруто премија по дистрибуциски канали во 2018 година

Структура на бруто премија по дистрибуциски канали во 2018 година

3 ШТЕТИ

3.1 БРОЈ НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

Во 2018 година ликвидирани се 6.517 штети (2017: 6.565) со што е остварен пад на бројот на ликвидирани штети за 0,7% или ликвидирани се 48 штети помалку од 2017 година.

Табела бр.4 - Број на штети

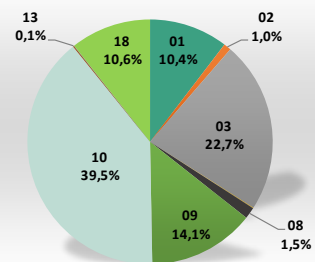
Класи на осигурување	Број на штети		Индекс	Разлика помеѓу
	2017	2018	2018 / 2017	2018 & 2017
01 Осигурување од незгода	831	676	81,3	-155
02 Здравствено осигурување	7	64	914,3	57
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	1.527	1.479	96,9	-48
07 Осигурување на стока превоз (карго)	5	5	100,0	0
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	110	99	90,0	-11
09 Останати осигурувања на имот	885	916	103,5	31
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	2.566	2.573	100,3	7
13 Општо осигурување од одговорност	15	8	53,3	-7
16 Финансиски штети	0	4	0,0	4
18 Осигурување на туристичка помош	618	692	112,0	74
Вкупно	6.565	6.517	99,3	-48

Графикон бр.8 - Број на штети

Графикон бр.9 - Структура на бројот на штети за 2018 година

Структура на бројот на штети за 2018 година

Во изминатава година немаше голем број на штетни настани споредено со претходната година. Во 2018 години продолжи планираната ликвидација на штетите во класата на Општа одговорност на ЕВН, како и ликвидацијата на една голема штета на Осигурување на имот од пожар и природни непогоди. Забележителен пораст имаме и во класата на Здравствено осигурување кое е во корелација со новите продукти кои беа воведени на оваа класа на осигурување.

Во 2018 година отворени судски предмети се вкупно 76 (2017: 80), што е на пониско ниво во споредба со 2017 година.

Во однос на регресните постапки (билансни), во 2018 година постапено е по 47 регреси (2017: 72 регреси).

3.2 ИЗНОС НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

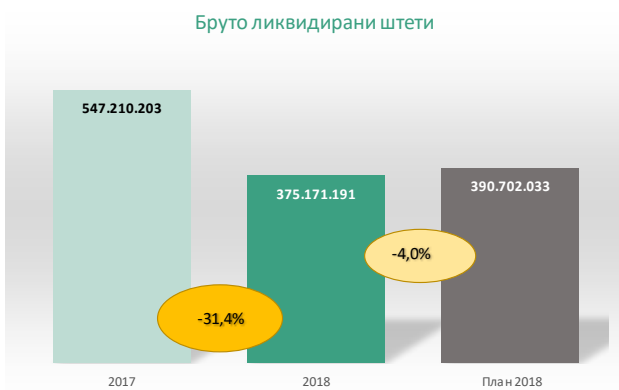
Во извештајниот период ликвидирани се штети во износ од 375.171.191 денари (2017: 547.210.203 денари), што е за 31,4% помалку споредено со истиот период претходната година или ликвидациите бележат пад од 172.039.012 денари од минатата година. Главна причина за овој пад е тоа што минатата година беше ликвидирана големата штета на НЛБ Банка за овој износ.

Планираниот износ на ликвидациите отстапува од реализацијата на ликвидираниот износ за 15.530.842 денари или 4% помалку реализирани ликвидации од планираните за 2018 година.

Табела бр.5 - Бруто ликвидирани штети (со влучени директни трошоци и регреси)

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 / 2017	2018/П 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	26.660.791	20.835.656	28.317.496	78,2	73,6	-5.825.135	-7.481.840
02 Здравствено осигурување	451.091	1.120.290	1.479.770	248,4	75,7	669.199	-359.480
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	92.541.200	87.213.525	73.799.245	94,2	118,2	-5.327.675	13.414.280
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	817.277	972.929	0	119,0	0,0	155.652	972.929
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1.286.442	942.590	523.697	73,3	180,0	-343.853	418.893
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	9.431.701	31.871.355	13.749.648	337,9	231,8	22.439.654	18.121.707
09 Останати осигурувања на имот	182.441.295	48.921.936	27.840.721	26,8	175,7	-133.519.359	21.081.215
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	168.364.136	165.268.228	167.603.445	98,2	98,6	-3.095.908	-2.335.217
13 Општо осигурување од одговорност	54.321.277	5.286.086	63.973.280	9,7	8,3	-49.035.192	-58.687.194
15 Гаранциско осигурување	0	0	958.015	0,0	0,0	0	-958.015
16 Финансиски штети	0	1.087.354	476.168	0,0	228,4	1.087.354	611.186
18 Осигурување на туристичка помош	10.894.992	11.651.241	11.980.548	106,9	97,3	756.250	-329.307
Вкупно	547.210.203	375.171.191	390.702.033	68,6	96,0	-172.039.012	-15.530.842

Графикон бр.10 - Бруто ликвидирани штети

Графикон бр.11 - Структура на бруто ликвидирани штети во 2018 година

3.2.1 Структура на штети

Структурата на ликвидациите на Друштвото во 2018 година во најголем дел се состои од класата на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила 44,1% (30,8%) и од Осигурување на патнички возила (каска) 23,2% (2017: 16,9%), потоа следи Останати осигурувања на имот со 13% (2017: 33,3%) и Осигурување на имот од пожар и природни непогоди со 8,5% (1,7%). Драстичното зголемување кај Имотното осигурување е поради ликвидација на голема штета на крајот на годината.

Табела бр.6 - Структура на бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	4,9%	5,6%	7,2%	0,7%	-1,7%
02 Здравствено осигурување	0,1%	0,3%	0,4%	0,2%	-0,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	16,9%	23,2%	18,9%	6,3%	4,4%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,1%	0,3%	0,0%	0,1%	0,3%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,2%	0,3%	0,1%	0,0%	0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	1,7%	8,5%	3,5%	6,8%	5,0%
09 Останати осигурувања на имот	33,3%	13,0%	7,1%	-20,3%	5,9%
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	30,8%	44,1%	42,9%	13,3%	1,2%
13 Општо осигурување од одговорност	9,9%	1,4%	16,4%	-8,5%	-15,0%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	-0,2%
16 Финансиски штети	0,0%	0,3%	0,1%	0,3%	0,2%
18 Осигурување на туристичка помош	2,0%	3,1%	3,1%	1,1%	0,0%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%

3.2.2 Ликвидирани штети по дистрибуциски канали

По основ на премија на внатрешната продажна мрежа Друштвото ликвидирало 85,2% (2017: 89,7%) од вкупните ликвидирани штети, а останатиот дел е од Надворешната продажна мрежа 14,8%

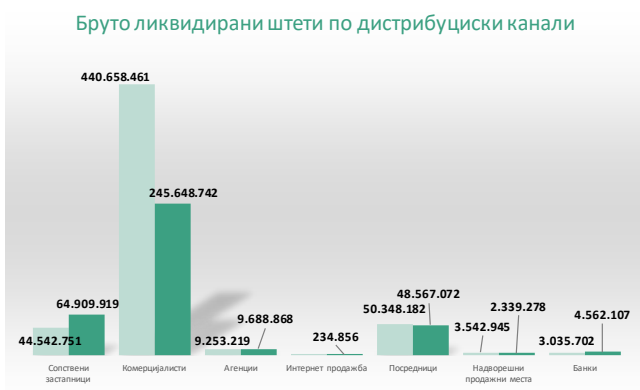

(2017: 10,3%), и тоа кај Посредниците 12,9% (2017: 9,1%), Банките 1,2% и незначајни 0,6% кај Останатите продавачи.

Табела бр.8 - Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали (без директни трошоци и регреси)

Дистрибуциски канали	2017	2018	2018 / 2017	Структура% 2018
Сопствени застапници	44.542.751	64.909.919	145,7	17,3%
Комерцијалисти	440.658.461	245.648.742	55,7	65,3%
Агенции	9.253.219	9.688.868	104,7	2,6%
Интернет продажба	143.478	234.856	163,7	0,1%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	494.597.908	320.482.385	64,8	85,2%
Посредници	50.348.182	48.567.072	96,5	12,9%
Надворешни продажни места	3.542.945	2.339.278	66,0	0,6%
Банки	3.035.702	4.562.107	150,3	1,2%
Вкупно надворешна продажна мрежа	56.926.829	55.468.457	97,4	14,8%
Вкупно	551.524.737	375.950.842	68,2	100,0%

Графикон бр.12 - Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

Графикон бр.13 - Структура на бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

3.2.3 Штети / премија (loss ratio)

Вкупното учеството на бруто ликвидирани штети во бруто полисираната премија во 2018 година изнесува 46,7% (2017: 69,9%), и истото е намалено во споредба со претходната година за 23,2 п.п.. Поради помалиот број и износ на ликвидирани штети, Друштвото годината ја заврши во рамки на планираниот коефициент 46,6%.

Штетниот резултат изнесува 426.064.716 денари (2017: 231.361.957 денари), и во споредба со 2017 година бележи раст од 194.702.759 денари или 84,2%.

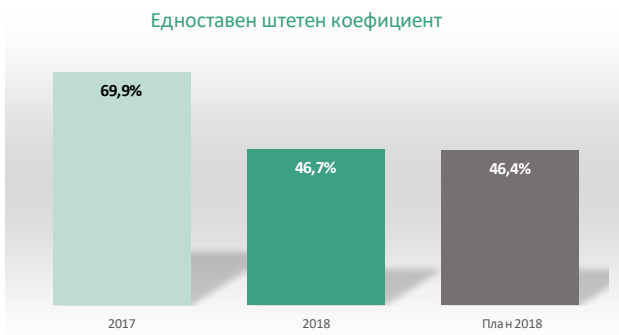
Внатрешната продажна мрежа во вкупниот штетен резултат има учество 79,8% (346.566.735 денари), додека останатиот дел е реализиран од надворешната продажна мрежа, и тоа во износ од

87.679.857 денари (20,2%). Штетниот коефициент на Внатрешната продажна мрежа изнесува 47,5%, додека Надворешната мрежа бележи штетен коефициент од 38,8%.

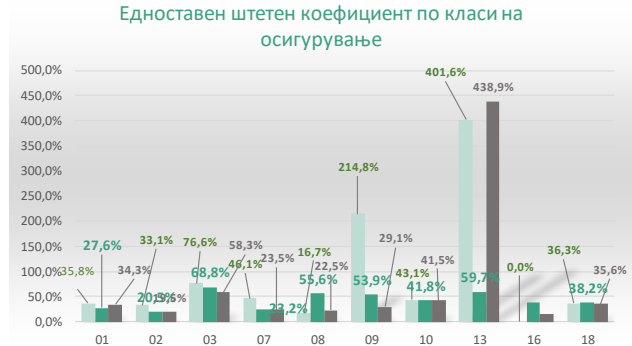
Табела бр.7 - Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

Класи на осигурување	Едноставен штетен коефициент			Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	35,8%	27,6%	34,3%	-8,2%	-6,7%
02 Здравствено осигурување	33,1%	20,5%	19,5%	-12,6%	1,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	76,6%	68,8%	58,3%	-7,8%	10,6%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	46,1%	23,2%	23,5%	-22,9%	-0,3%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	16,7%	55,6%	22,5%	38,9%	33,1%
09 Останати осигурувања на имот	214,8%	53,9%	29,1%	-160,9%	24,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	43,1%	41,8%	41,5%	-1,2%	0,4%
13 Општо осигурување од одговорност	401,6%	59,7%	438,9%	-341,9%	-379,2%
16 Финансиски штети	0,0%	38,0%	16,1%	38,0%	21,9%
18 Осигурување на туристичка помош	36,3%	38,2%	35,6%	1,9%	2,6%
Вкупно	69,9%	46,7%	46,4%	-23,1%	0,4%

Графикон бр.14 - Едноставен штетен коефициент

Графикон бр.15 - Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

4 РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.1 БРОЈ НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

На крајот на извештајниот период (31 Декември 2018), резервирани се 2.080 штети (2017: 1.979) или 101 штети повеќе отколку во истиот период претходната година. Со тоа бројот на резервирани штети е зголемен за 5,1% во однос на 2017 година. Подинамичен раст на бројот на резервираните штети бележиме кај Осигурувањето од незгода кое е во корелација со зголемениот број на склучени договори на оваа класа на осигурување .

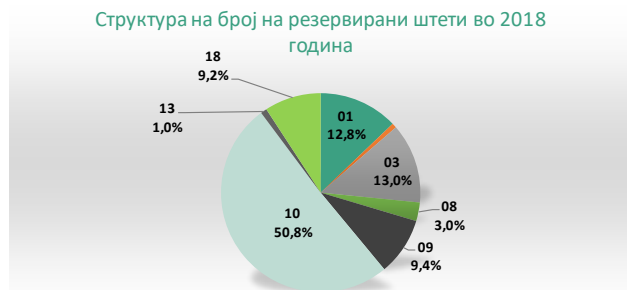
Табела бр.8 - Број на резервирани штети

Класи на осигурување	Број на резервирани штети		Индекс	Разлика помеѓу
	2017	2018	2018 / 2017	2018 & 2017
01 Осигурување од незгода	111	267	240,5	156
02 Здравствено осигурување	0	16	0,0	16
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	402	270	67,2	-132
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	1	0	0,0	-1
07 Осигурување на стока превоз (карго)	3	0	0,0	-3
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	71	63	88,7	-8
09 Останати осигурувања на имот	200	195	97,5	-5
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	1.038	1.057	101,8	19
13 Општо осигурување од одговорност	24	21	87,5	-3
18 Осигурување на туристичка помош	128	191	149,2	63
Вкупно	1.979	2.080	105,1	101

Графикон бр.16 - Број на резервирани штети

Графикон бр.17 - Структура на број на резервирани штети во 2018 година

4.2 ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

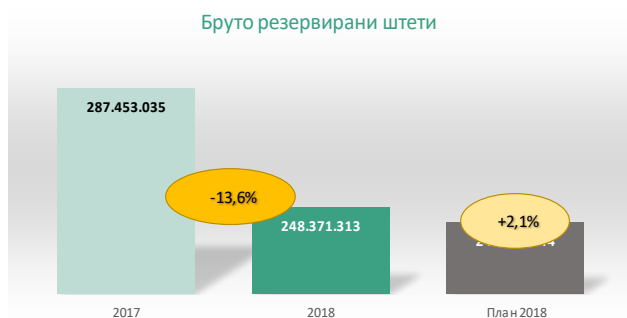
Состојбата на резервираните штети на 31 декември 2018 изнесува 248.371.313 денари (2017: 287.453.035 денари), и е намалена за 13,6% во споредба со состојбата на истиот ден на 2017 година или резервацијата е пониска за 39.081.722 денари.

Во однос на годишниот план резервациите бележат поголем износ за 5.047.169 денари или за 2,1% повеќе резервации. Причината за ова отстапување е планираната ликвидација на штетите кои се резервирани во класата на Општо осигурување од одговорност, а кои не беа ликвидирани оваа деловна година.

Табела бр.9 - Бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 / 2017	2018/П 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	3.541.687	4.930.951	5.933.315	139,2	83,1	1.389.264	-1.002.364
02 Здравствено осигурување	0	223.171	300.000	0,0	74,4	223.171	-76.829
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	25.800.493	20.320.314	19.522.842	78,8	104,1	-5.480.179	797.472
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	600.000	0	0	0,0	0,0	-600.000	0
07 Осигурување на стока превоз (карго)	897.578	0	0	0,0	0,0	-897.578	0
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	11.287.790	9.579.627	10.068.168	84,9	95,1	-1.708.163	-488.541
09 Останати осигурувања на имот	18.348.673	5.537.564	12.094.560	30,2	45,8	-12.811.109	-6.556.996
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	170.726.411	179.568.341	189.739.815	105,2	94,6	8.841.930	-10.171.474
13 Општо осигурување од одговорност	54.991.555	25.064.310	1.040.532	45,6	2.408,8	-29.927.245	24.023.778
18 Осигурување на туристичка помош	808.848	3.147.035	4.121.420	389,1	76,4	2.338.187	-974.385
Вкупно	287.453.035	248.371.313	243.324.144	86,4	102,1	-39.081.722	5.047.169

Графикон бр.18 - Бруто резервирани штети

Графикон бр.19 - Структура на бруто резервирани штети во 2018 година

4.2.1 Структура на бруто резервирани штети

Во структурата на износот на резервираните штети најголемо учество опфаќаат резерваците на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила со 72,3% (2017: 59,4%) и Општо осигурување од одговорност со 10,1% (2017: 19,1%).

Табела бр.10 - Структура на бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	1,2%	2,0%	2,4%	0,8%	-0,5%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	9,0%	8,2%	8,0%	-0,8%	0,2%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,2%	0,0%	0,0%	-0,2%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,3%	0,0%	0,0%	-0,3%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,9%	3,9%	4,1%	-0,1%	-0,3%
09 Останати осигурувања на имот	6,4%	2,2%	5,0%	-4,2%	-2,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	59,4%	72,3%	78,0%	12,9%	-5,7%
13 Општо осигурување од одговорност	19,1%	10,1%	0,4%	-9,0%	9,7%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	-0,2%
16 Финансиски штети	0,2%	0,0%	0,0%	-0,2%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	0,3%	1,3%	1,7%	1,0%	-0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

5 РЕОСИГУРУВАЊЕ

Друштвото во 2018 година имаше склучено повеќе различни договори за реосигурување, и тоа:

1. Непропорционален Вишок на штети договор за имотно осигурување со капацитет од 500.000 еур и ретенција од 100.000 еур;
2. Пропорционален договор за имотно реосигурување на Вишок на штети на основа на Максимална можна штета над 500.000 еур со капацитет од 16.500.000 еур;
3. Пропорционален договор за Имотно реосигурување на ризикот земјотрес со капацитет од 7.000.000 еур;
4. Пропорционален договор за Имотно реосигурување на посеви и плодови со капацитет од 1.500.000 еур;
5. Непропорционален договор за Вишок на штети за реосигурување на катастрофални ризици (поплава, олуја и земјотрес) со капацитет од 1.000.000 еур;
6. Непропорционален договор за Вишок на штети за реосигурување на катастрофални ризици (незгода) со капацитет од 1.500.000 еур;
7. Непропорционален Вишок на штети договор за реосигурување на домашна автомобилска одговорност и зелен картон, со капацитет до законски утврдените лимити;

Покрај овие договори компанијата обезбедува и факултативно реосигурување на ризиците кои се над нејзините максималните покретија.

Во 2018 година премијата предадена во реосигурување изнесува 79.168.512 денари. Цедираната премија во однос на 2018 година е на слично ниво како и во 2017 поради стабилизација на ретенцијата на компанијата

Штетите во реосигурување во 2018 година изнесуваат 39.445.910 денари.

Во однос на резервациите:

- преносната премија бележи минимален пораст во однос на 2017 година поради за нијанса повисоката преносна премија за БББ за НЛБ Банка.

- резервираните штети се намалија за 60 % поради решавањето на дел од штетите за одговорност на ЕВН Македонија како и штетите за посеви и плодови.

- резервите за настанати, а непријавени штети се зголемени за 98 % поради воведување на резерви на класа 10.

Графикон бр.20 - Реосигурување 2018 година

6 ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1 БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Техничките резерви на крајот на 2018 година се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Техничките резерви се состојат од:

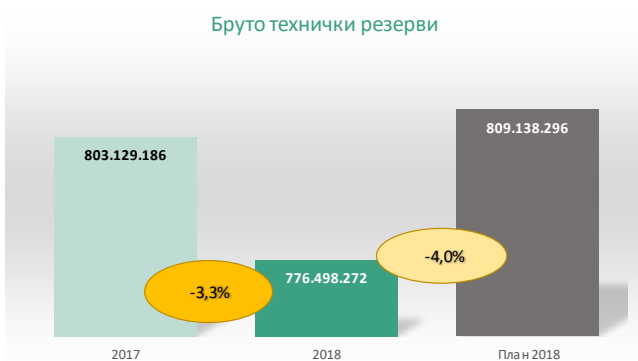
- резерви за преносни премии, пресметани по принципот *pro rata temporis*;
- резерви за бонуси и попусти; и
- резерви за штети, кои ги вклучуваат резервите за пријавените, а сеуште неликвидирани штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

Табела бр.11 - Бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 / 2017	2018/П 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	38.136.698	39.753.294	49.311.958	104,2	80,6	1.616.596	-9.558.664
02 Здравствено осигурување	296.169	2.488.686	3.947.371	840,3	63,0	2.192.517	-1.458.685
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	92.709.834	93.824.383	85.752.386	101,2	109,4	1.114.549	8.071.997
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	721.980	26.872	14.006	3,7	191,9	-695.108	12.866
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1.699.043	912.695	675.966	53,7	135,0	-786.348	236.729
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	38.668.578	39.829.991	41.925.465	103,0	95,0	1.161.413	-2.095.474
09 Останати осигурувања на имот	59.865.894	51.039.299	62.930.542	85,3	81,1	-8.826.595	-11.891.243
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	497.830.419	500.203.669	529.641.830	100,5	94,4	2.373.250	-29.438.161
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	433.016	435.804	188.299	100,6	231,4	2.788	247.505
13 Општо осигурување од одговорност	63.750.891	33.398.569	10.110.090	52,4	330,3	-30.352.322	23.288.479
15 Гаранциско осигурување	216.755	4.822.300	10.290.061	2.224,8	46,9	4.605.545	-5.467.761
16 Финансиски штети	1.929.312	1.524.676	1.493.371	79,0	102,1	-404.636	31.305
18 Осигурување на туристичка помош	6.870.597	8.238.034	12.856.951	119,9	64,1	1.367.437	-4.618.917
Вкупно	803.129.186	776.498.272	809.138.296	96,7	96,0	-26.630.914	-32.640.024

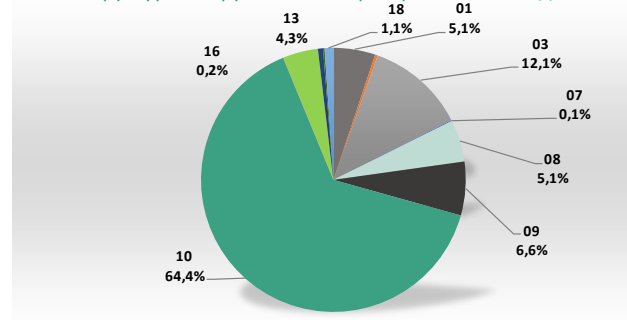

Графикон бр.21 - Бруто технички резерви

Графикон бр.22 - Структура на бруто технички резерви во 2018 година

Структура на бруто технички резерви во 2018 година

Бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2018 година изнесуваат 776.498.272 денари (2016: 803.129.186 денари) , што е за 3,3% понизок износ споредено со претходната година.

Во однос на планот за 2018 година, бруто техничките резерви бележат понизок износ од 32,640,024 денари, односно истите се пониски од планираните за 4,0%. Причината за помалиот износ на бруто техничките резерви во однос на крајот на претходната година во најголема мера се должи на решавањето на штетите од осигуреникот ЕВН Македонија во класата на Општо осигурување од одговорност.

Бруто преносните премии на крајот на 2018 се за 21.433.882 денари повисоки во однос на крајот на 2017 година, што се должи на порастот на полисираната премија.

Табела бр.12 - Структура на бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	4,7%	5,1%	6,1%	0,4%	-1,0%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,3%	0,5%	0,3%	-0,2%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	11,5%	12,1%	10,6%	0,5%	1,5%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,1%	0,0%	0,0%	-0,1%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,2%	0,1%	0,1%	-0,1%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	4,8%	5,1%	5,2%	0,3%	-0,1%
09 Останати осигурувања на имот	7,5%	6,6%	7,8%	-0,9%	-1,2%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	62,0%	64,4%	65,5%	2,4%	-1,0%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	7,9%	4,3%	1,2%	-3,6%	3,1%
16 Финансиски штети	0,2%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	0,9%	1,1%	1,6%	0,2%	-0,5%

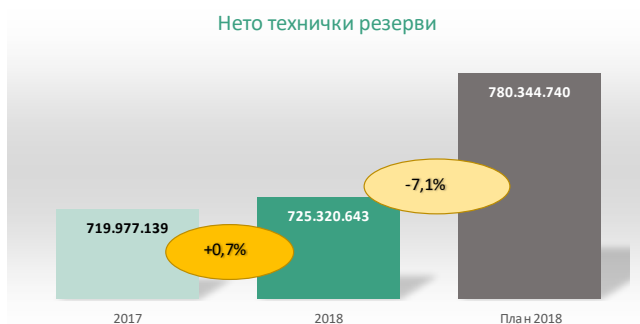
6.2 НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Нето техничките резерви (бруто технички резерви намалени за износот предаден во реосигурување) се за 0,7% или 5.343.504 денари повисоки во однос на претходната година. Промените кај вкупните нето технички резервации во однос на минатата година во одредена мера соодветствуваат на порастот на портфолиото на Друштвото.

Табела бр.13 - Нето технички резервации

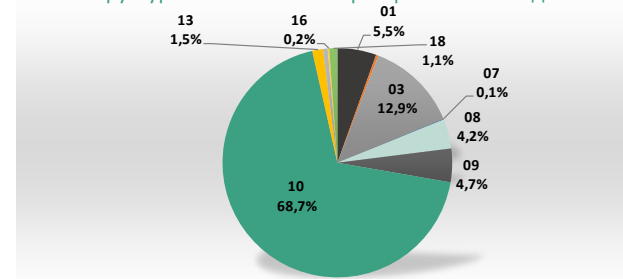
Класи на осигурување	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 / 2017	2018/П 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	38.136.698	39.753.294	49.311.958	104,2	80,6	1.616.596	-9.558.664
02 Здравствено осигурување	296.169	2.488.686	3.947.371	840,3	63,0	2.192.517	-1.458.685
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	90.839.602	93.824.383	85.752.386	103,3	109,4	2.984.781	8.071.997
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	721.980	26.872	14.006	3,7	191,9	-695.108	12.866
07 Осигурување на стока превоз (карга)	1.634.355	684.405	675.966	41,9	101,2	-949.950	8.439
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	31.515.778	30.103.101	32.467.350	95,5	92,7	-1.412.677	-2.364.249
09 Останати осигурувања на имот	38.122.226	34.341.163	46.629.191	90,1	73,6	-3.781.063	-12.288.028
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	497.830.419	498.245.907	529.641.830	100,1	94,1	415.488	-31.395.923
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	433.016	435.804	188.299	100,6	231,4	2.788	247.505
13 Општо осигурување од одговорност	11.430.232	10.860.401	8.214.090	95,0	132,2	-569.831	2.646.311
15 Гаранциско осигурување	216.755	4.793.917	9.364.374	2.211,7	51,2	4.577.162	-4.570.457
16 Финансиски штети	1.929.312	1.524.676	1.280.968	79,0	119,0	-404.636	243.708
18 Осигурување на туристичка помош	6.870.597	8.238.034	12.856.951	119,9	64,1	1.367.437	-4.618.917
Вкупно	719.977.139	725.320.643	780.344.740	100,7	92,9	5.343.504	-55.024.097

Графикон бр.23 - Нето технички резерви

Графикон бр.24 - Структура на нето технички резерви во 2018 година

Структура на нето технички резерви во 2018 година

6.2.1 Структура на нето технички резервации

Табела бр.12 - Структура на бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2017	2018	План 2018	2018 & 2017	2018 & П 2018
01 Осигурување од незгода	4,7%	5,1%	6,1%	0,4%	-1,0%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,3%	0,5%	0,3%	-0,2%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	11,5%	12,1%	10,6%	0,5%	1,5%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,1%	0,0%	0,0%	-0,1%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карга)	0,2%	0,1%	0,1%	-0,1%	0,0%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	4,8%	5,1%	5,2%	0,3%	-0,1%
09 Останати осигурувања на имот	7,5%	6,6%	7,8%	-0,9%	-1,2%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	62,0%	64,4%	65,5%	2,4%	-1,0%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	7,9%	4,3%	1,2%	-3,6%	3,1%
16 Финансиски штети	0,2%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	0,9%	1,1%	1,6%	0,2%	-0,5%

7 ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

7.1 РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во 2018 година САВА осигурување оствари позитивен финансиски резултат од своето работење во износ од 24.098.086 денари (2017: 22.027.183 денари) после платениот данок, а 27.322.530 денари (2017: 24.644.980 денари) добивка пред одданочување.

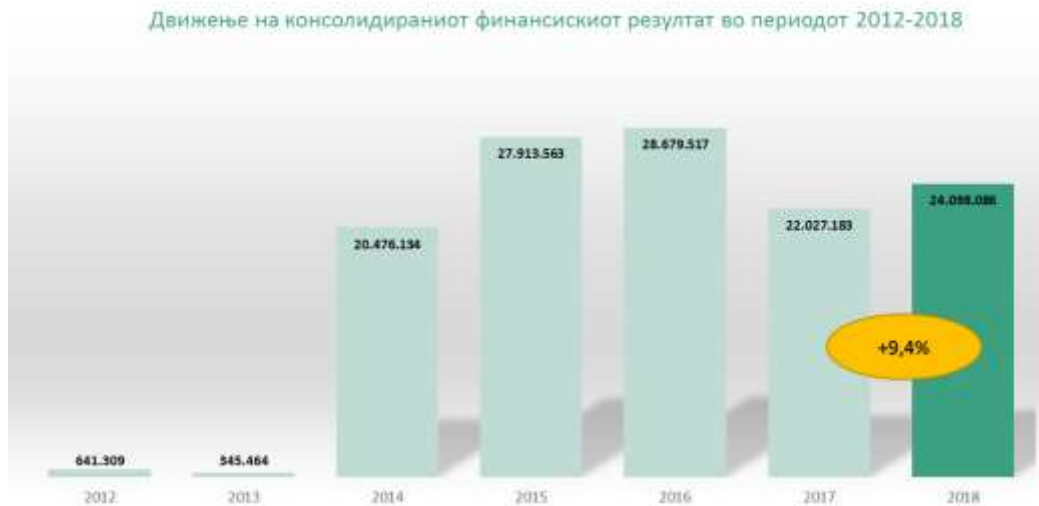
Вкупните приходи од работењето изнесуваат 744.096.796 денари (2017: 746.308.456 денари), што претставува пад од 0,3% или 2.211.660 денари помалку приходи во однос на минатата деловна година.

Вкупните расходи од работењето во 2018 година изнесуваа 716.774.266 денари (2017: 721.663.476 денари), што е за 0,7% или 4.889.209 денари пониски од минатата 2017 година.

Биланс на успех за 2018 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2018/2017
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	744.096.796	746.308.455	99,7
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	702.246.971	691.992.519	101,5
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	19.030.253	23.284.398	81,7
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	8.321.011	7.317.292	113,7
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	5.785.289	5.266.087	109,9
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	8.713.272	18.448.160	47,2
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	716.774.266	721.663.476	99,3
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)	319.698.197	325.388.269	98,3
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	-197.083	436.054	-45,2
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	27.285.508	25.697.218	106,2
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	321.166.285	313.418.139	102,5
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	703.449	2.168.998	32,4
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	40.534.168	40.170.889	100,9
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	4.993.532	6.075.865	82,2
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	2.590.210	8.308.044	31,2
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	27.322.530	24.644.980	110,9
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	3.224.444	2.617.797	123,2
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	24.098.086	22.027.183	109,4

Графикон бр.25 - Движење на резултатот од работењето во периодот 2012-2018 година

8 ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

8.1 АКТИВА И ПАСИВА

САВА осигурување а.д. во 2018 година работи со стабилно портфолио и адекватна структура на капитал.

Вкупната актива на Друштвото изнесуваат 1.328.297.974 денари (2017: 1.397.487.576 денари), што е помалку од претходната година за 69.189.602 денари или помалку за 6,0%.

Најзначајни ставки во билансот на состојба на Друштвото за 2018 година се:

- **Вложувањата** се во износ од 991.490.048 денари (2017: 915.819.684 денари). Вложувањата се зголемени во однос на минатата деловна година и тоа за 8,3% или за 75.670.364 денари. Најголемо влијание врз зголемување на вложувањата е поради вонредниот прилив на средства врз основа на првостепена судска одлука по судскиот спор со МЕПСО. Учеството на вложувањата во вкупната актива на Друштвото опфаќа 74,6% (2017: 65,5%).
- **Побарувањата** оваа деловна година се намалени за 33,2% или 109.714.857 денари, и изнесуваат 220.303.272 денари (2017: 330.018.129 денари). Разликата во најголем дел произлегува поради побарувања во 2017 год. по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување во износ од 144.021.518 денари, кои е резултат на договорот

за реосигурување наменет за исплата на штетата на НЛБ Банка А.Д. Скопје, намалено за побарувањето во тековната година по основ на надомест на штети од реосигурување.

- **Бруто техничките резерви** изнесуваат 776.498.272 денари (2017: 803.129.186 денари) и се намалени за 26.630.914 денари или за 3,3% во однос на крајот на 2017 година како резултат на поголемото намалување на резервациите на штети кои настанаа оваа година во однос на зголемувањето на преносната премија како резултат на повеќе полисираната премија во периодот. Нивното учество во вкупната актива на Друштвото опфаќа 58,5% (2017: 57,5%).
- **Обврските** на Друштвото се во износ од 174.711.298 денари (2017: 246.444.261 денари) и се пониски во однос на лани за 71.732.962 денари или бележат пораст за 29,1%. Разликата од намалувањето на обврските спрема осигуреници, во најголем дел произлегува од измирувањето на големата штета и тоа во износ од 155.230.926 денари, према НЛБ Банка А.Д. Скопје во почетокот на 2018 год. но и во делот на намалувањето на доспеаните обврски према реосигурувачите првенствено кон Сава Ре како и на обврските по основ на револвинг кредитот према Сава Ре поради ликвидација на истиот, зголемено за примените средства од страна на МЕПСО по основ на првостепена судска одлука.

Биланс на состојба за 2018 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2018/2017
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
АКТИВА	1.328.297.974	1.397.487.576	95,0
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	5.888.315	8.450.838	69,7
Б. ВЛОЖУВАЊА	991.490.048	915.819.684	108,3
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ	51.177.629	83.152.048	61,5
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	0	1.090.964	0,0
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	220.303.272	330.018.129	66,8
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	29.469.598	33.877.894	87,0
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	29.969.111	25.078.020	119,5
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	44.910.307	39.259.685	114,4
ПАСИВА	1.328.297.974	1.397.487.576	95,0
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	363.119.489	336.277.684	108,0
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	776.498.272	803.129.186	96,7
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	12.138.004	11.084.044	109,5
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	1.007.967	552.402	182,5
Ж. ОБВРСКИ	174.711.298	246.444.261	70,9
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	822.944	0	
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	44.910.307	39.259.685	114,4

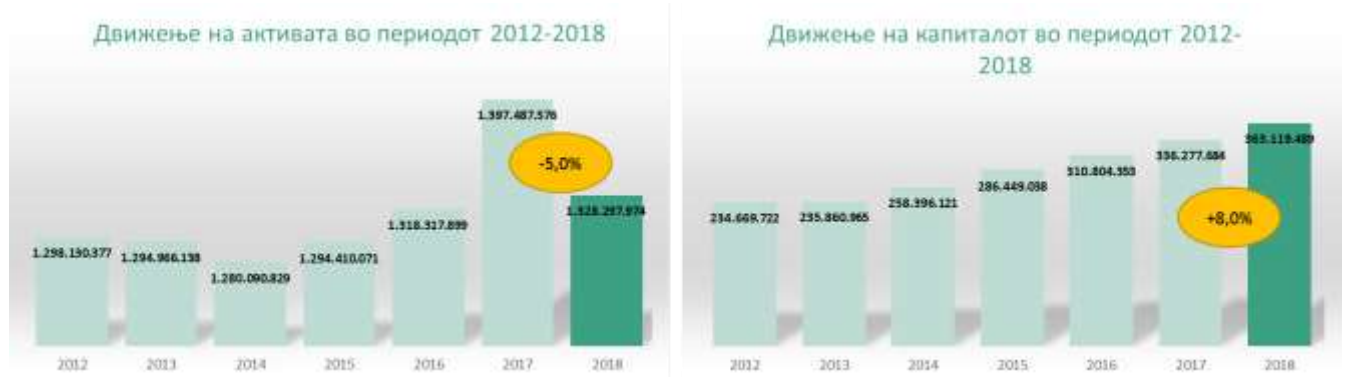
8.2 КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Спрема важечката Законска регулатива (Сл.весник 79/2007) сите осигурителни друштва кои обавуваат неживотни осигурувања требаат до крајот на годината да обезбедат минимален капитал во износ од 3 милиони ЕУР во гарантниот фонд.

Во текот на 2018 година САВА осигурување а.д. бележи зголемување на вкупниот капитал на Друштвото за 8,0% во однос на минатата 2017 година, поради остварениот позитивен финансиски

резултат на крајот на 2018 година. Друштвото бележи зголемување и во останатите делови од Капиталот, и тоа во Ревалоризационите резерви, Резервите на капиталот и Нераспоредената добивка.

Графикон бр.26 - Движење на активата и капиталот на Друштвото во периодот 2012-2018 година

IV. ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

1 УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

1.1 СТРАТЕШКИ НАСОКИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во САВА осигурување, а.д. Скопје ги следиме следните стратешки насоки во областа на управувањето со човечките ресурси, и тоа:

- развој на HR функцијата во Друштвото,
- развој на организациската култура,
- развој и обука на вработените на сите нивоа во организацијата,
- грижа за безбедноста и здравјето на вработените и
- почитување на правата на вработените согласно Законот за работни односи и општиот колективен договор.

1.2 КЛУЧНИ АКТИВНОСТИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ ВО 2018 ГОДИНА

Во 2018 година во областа на управувањето со човечките ресурси се фокусиравме на следниве активности, и тоа:

- нови вработувања, продолжување на постоечки договори за вработување и престанок на постоечки вработувања,
- обуки на вработените на сите нивоа во Друштвото,
- воведни и дополнителни обуки за сите нови вработени во Друштвото, (воведните обуки се изведувани од страна на Секторот за општи и правни работи, а дополнителните обуки се изведувани од страна на Секторот за штети, Секторот за финансии и сметководство, Самостојна служба за наплата и Самостојна служба за контролинг)
- различни модели на мотивирање и наградување на вработените (зголемување на платата на работникот, унапредување во работната позиција, парични награди, посета на обуки, тим билдинг, доделување на награди за колегијалност и сл.).

1.3 ВРАБОТУВАЊЕ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

Главно вработувањата во текот на 2018 година во најголем дел се однесуваа на нови вработувања заради потребите на продажбата следејќи ја политиката на Друштвото за развој на

сопствената продажна мрежа, а помал дел на трансформација на веќе вработени во Друштвото од определено на неопределено време. Престанокот на вработувањата во најголем дел се однесуваа на лица кои не постигнале задоволителни резултати во своето работење со што не им е продолжен договорот за вработување во Друштвото, а помал дел на самоиницијативно заминување од Друштвото. Најголемиот дел од флукуацијата на вработени се случува во Секторот за продажба и тоа во агентската мрежа.

1.3.1 Вкупен број на вработени во Друштвото

-Сава осигурување АД Скопје

На 31.12.2018 година вкупниот број на вработени лица во Друштвото изнесува 210, што претставува за 7 вработени лица повеќе во однос на претходната година и 6 вработени помалку во однос на планот за 2018 година.

Политиката на вработување во 2018 година беше непосредно поврзана со потребите на работата, односно поврзана со обемот на активности во делот на продажбата и адекватната поддршка која треба да ја добива Друштвото од другите сектори, а главната цел е мотивација, усовршување и оптимално користење на потенцијалот на вработените.

Во САВА осигурување во сите сектори и самостојни служби во текот на 2018 година беше евидентирана следнава состојба на вработени и тоа:

1. **Секторот за Штети** на 31.12.2018 год. брои 17 вработени, за 2 вработени повеќе во однос на 31.12.2017 година и за 2 повеќе во однос на Планот за 2018 година,
2. Во **Секторот за продажба** бројот на вработени на 31.12.2018 година изнесува 144 вработени, и тоа за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2017 година и за 10 вработени помалку во однос на Планот за 2018 година,
3. **Секторот за развој и преземање на ризици** на 31.12.2018 година брои 13 вработени, за 2 вработени повеќе во однос на 31.12.2017 година и за 2 вработени повеќе во однос на Планот за 2018 година,
4. **Секторот за финансии и сметководство** брои 7 вработени на 31.12.2018 година, а во однос на 31.12.2017 година и планот за 2018 година бројот на вработени не е променет,
5. **Секторот за општи и правни работи** (контрола на усогласеноста на работењето со прописите, набавки на средства) брои 8 вработени на 31.12.2018 година, а во однос на 31.12.2017 година и планот за 2018 година бројот на вработени не е променет,
6. **Самостојна служба за контролинг** брои 2 вработени на 31.12.2018 година, а во однос на 31.12.2017 година и планот за 2018 година бројот на вработени не е променет;

7. Самостојна служба за наплата на побарувања брои 7 вработени на 31.12.2018 година, а во однос на 31.12.2017 година и планот за 2018 година бројот на вработени не е променет;
8. Самостојна служба за ИТ брои 3 вработени на 31.12.2018 година, во однос на 31.12.2017 година бројот на вработени не е променет, а за 1 вработен помалку во однос на планот за 2018 година;
9. Бројот на вработени во Управата на Друштвото на ден 31.12.2018 година брои 7 вработени, што е за 3 вработени повеќе во однос на 31.12.2017 година и планот за 2018 година
10. Бројот на вработени во Самостојните служби за актуарски работи и внатрешна ревизија на ден 31.12.2018 година не е променет како и во однос на 31.12.2017 година и планот за 2018 година,
11. Во Самостојната служба за управување со ризици на ден 31.12.2018 година нема вработени, што е за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2017 година и планот за 2018 година.

Број на вработени

Број на вработени	Вкупен број на вработени			Еквивалент на ефективно работно време		
	31.12.2018	31.12.2017	Разлика 31.12.2018 & 31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	Разлика 31.12.2018 & 31.12.2017
Кабинет на Генерален директор	7	4	3	7,00	4	0
Продажба - застапници	48	49	-1	44,25	45,25	3,00
Развој - склучување и превземање на ризик за комплексни осигурувања, реосигурувања	2	2	0	2,00	2	-1,00
Продажба - раководство (менаџмент), шефови на регионални центри	27	27	0	26,00	27	0,00
Поддршка на продажба, администрација, реклама и останато	65	63	2	59,75	59,75	-1,00
Продажба - комерцијалисти, референти	4	4	0	3,00	3	0,00
Книговодство на премии и штети	3	3	0	2,00	3	0,00
Управување со побарувања и наплата	7	7	0	7,00	7	-1,00
Тарифирање			0			0,00
Штети и регреси	17	15	2	16,00	15	0,00
ИТ и работни процеси	3	3	0	3,00	3	1,00
Финансии	2	2	0	2,00	1	0,00
Сметководство	5	5	0	4,75	4,75	1,00
Контролинг	2	1	1	2,00	1	0,00
Општи и правни работи	6	7	-1	6,00	7	1,00
Купување и одржување на одновни средства	1	1	0	1,00	1	-1,00
Внатрешна ревизија	1	1	0	1,00	1	0,00
Актуарство	1	1	0	1,00	1	0,00
Управување со ризик	0	1	-1	0,00	1	0,00
Контрола на усогласеноста на работењето со прописите	1	1	0	1,00	1	-1,00
Развој	8	6	2	8,00	6	0,00
Вкупно	210	203	7	196,75	193,75	3

1.3.2 Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)

Број на вработени врз основа на типот на вработеност

Вработени по типот на вработеност	Вкупен број на вработени				По еквивалент на ефективно работно време			
	2018		2017		2018		2017	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Скратено работно време	10	4,8%	12	5,9%	5,75	2,9	6,75	3,5%
Полно работно време	200	95,2%	191	94,1%	191,00	97,1	187	96,5%
Вкупно	210	100%	203	100,0%	196,75	100%	193,75	100,0%

1.3.3 Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование

Број на вработени по степен на образование

Степен на образование	Вкупен број на вработени				По еквивалент на ефективно работно време			
	2018		2017		2018		2017	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)
I-IV - Степен	0	0,0	1	0,5%	0,00	0,0	1	0,5%
V- Степен	61	29,0	63	31,0%	57,50	29,2	58,75	30,3%
VI- Степен	6	2,9	6	3,0%	6,00	3,0	6	3,1%
VII- Степен	122	58,1	121	59,6%	112,25	57,1	116	59,9%
Магистри и Доктори	21	10,0	12	5,9%	21,00	10,7	12	6,2%
Вкупно	210	100%	203	100,0%	196,75	100%	193,75	100,0%

1.3.4 Вработени во Друштвото врз основа на возраст

Број на вработени по старосна група

Старосна група	Вкупен број на вработени				Вкупен број на вработени			
	2018		2017		2018		2017	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)
20-25	9	4,3	7	3,4%	8,50	4,3	6,25	3,2%
26-30	28	13,3	30	14,8%	25,25	12,8	30,75	15,9%
31-35	41	19,5	41	20,2%	37,50	19,1	38	19,6%
36-40	46	21,9	38	18,7%	40,50	20,6	35,5	18,3%
41-45	45	21,4	44	21,7%	44,00	22,4	41,5	21,4%
46-50	11	5,2	16	7,9%	11,00	5,6	14,75	7,6%
51-55	14	6,7	11	5,4%	14,00	7,1	11	5,7%
56+	16	7,6	16	7,9%	16,00	8,1	16	8,3%
Вкупно	210	100%	203	100,0%	196,75	100%	193,75	100,0%

1.3.5 Вработени во Друштвото врз основа на пол

Број на вработени според пол

Пол	Вкупен број на вработени				Вкупен број на вработени			
	2018		2017		2018		2017	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Жени	130	61,9	120	59,1%	117,50	59,7	113,5	58,6%
Мажи	80	38,1	83	40,9%	79,25	40,3	80,25	41,4%
Вкупно	210	100%	203	100,0%	196,75	100%	193,75	100,0%

2 ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Информатичката технологија е клучен фактор за зголемување на перформансите и за современо работење и подобрување на ефектите во работењето.

САВА Осигурување постојано ги следи и имплементира новините во информатичката технологија. Сите нови софтверски и хардверски иновации тековно се имплементирани во постоечката структура.

Голем дел од работењето на ИТ службата е фокусиран кон безбедноста на системите, како и постојани обуки на вработените.

Во текот на 2018 година се доопремија сите постоечки локации со нова ИТ и телекомуникациска опрема.

СОФТВЕР:

- Бизнис апликацијата АСП е надоградена на нова верзија V3+, каде е поедноставено целокупното работење и имплементирани се нови модули во делот за штети, премиско книговодство, фактурирање и издавање полис
- Продолжување и проширување на договорот со Microsoft со M365 E3 и E5 лиценци.
- Направено е проширување на Веб страницата со можност за купување повеќе продукти
- Извешени се сите редовни контроли за безбедноста на системот.

ХАРДВЕР:

- Нова ИТ опрема за доопремување на сите постоечки канцелари,
- Извршена е замена на стари работни станици со нови
  - Персонални сметачи,
  - Мултифункционални уреди,
  - Преносни работни станици.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ:

- Тековно се извршуваат промени на постоечките договори за фиксната телефонија и интернетот
- Во подружниците каде имаше техничка можност, сите линкови се заменети со оптика.

Обновени се двогодишните договори со мобилните оператори кои истоа така се вклучени во Интернет решенијата како можност за бекап.

Изготвил

Билјана Аргир,

Извршни директори

Ило Ристовски,

Мелита Гугуловска,

Генерален директор

Сашо Дракуловски,
